

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

Ὁ Γερμανὸς Αὐτοκράτωρ ἀγορεύων ἐνώπιον ὀμίλου ἐργατῶν ἐκαυχῆθη ὅτι ἡ κυβέρνησις του ἔχει ψηφίσει νόμους ὑπὲρ τῆς εὐημερίας τοῦ ἐργατικοῦ κόσμου καὶ συνεπέρανεν ὅτι “εἶνε σφάλμα νὰ πιστεύεται ὅτι μόνον οἱ σοσιαλισταὶ συνηγοροῦσιν ὑπὲρ τῶν ἐργατῶν.” Αἱ παρατηρήσεις αὐταὶ τοῦ Αὐτοκράτορος εἶνε ὀρθαὶ ἀλλὰ θὰ ἦσαν ὀρθότεραι καὶ ἀκριβέστεραι ἐὰν ὠμολόγει ὅτι οἱ νόμοι οἵτινες ἐψηφίσθησαν ἐν Γερμανίᾳ ὑπὲρ τῶν ἐργατικῶν τάξεων, ὀφείλονται εἰς τοὺς πρωταίτιους αὐτοὺς συνηγόρους των—τοὺς σοσιαλιστάς. Θὰ ἦτο δὲ ἔτι μᾶλλον φανερολόγος ὁ Κάιζερ εἴποτε προσέθετεν ὅτι ἡ ὅλη ἐργατικὴ νομοθεσία ἐψηφίσθη ὑπὸ τοῦ Ράιχσταγ ἐπὶ τῷ σκοπῷ ἵνα συντρίψῃ τοὺς σοσιαλιστάς καὶ ὅτι ἀντὶ νὰ τοὺς συντρίψῃ τοὺς ἐπολλαπλασίασεν.

Ἡ διδασκαλία τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης ἐν Ὁξφόρδῃ ἀποτελεῖ ἀπὸ αἰῶνων ἐν τῶν θεμελιωδῶν στοιχείων τοῦ πανεπιστημίου τούτου, καὶ ἡ πρότασις περὶ καταργήσεως αὐτῆς ἐνεποίησεν ὡς εἰκὸς αἰσθησὶν καθ' ὅλην τὴν Ἀγγλίαν τῶν γραμμάτων. Οὐδένα ἐπομένως ἐξέπληξεν ἡ ἀπόρριψις τῆς προτάσεως, ἀλλ' ὅ,τι φαίνεται ἐκπλήξαν εἶνε ἡ σμικρότης τῆς πλειοψηφίας δι' ἧς ἀπερρίφθη ἡ πρότασις, ἐξ οὗ γεγονότος οἱ φίλοι τοῦ κλασικισμοῦ φοβοῦνται κατάργησιν ἐν προσεχεί μέρου. Ἐν τούτοις τοιοῦτος φόβος δὲν εἶνε βάσιμος. Ἡ πρὸς τοὺς Times ἐπιστολὴ τοῦ πρυτάνεως τοῦ Ἐξωτερ, διαλευκαίνει τὴν ἀκριβῆ θέσιν τῶν πραγμάτων. Τὸ πανεπιστήμιον ἐν τῇ ὀλομελείᾳ του εἶνε κατὰ τῆς καταργήσεως νῦν ὡς ἦτο ἀνέκαθεν. Ἡ ὑποβληθεῖσα πρότασις δὲν ἦτο προσηκόντως διατετυπωμένη, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἔτυχεν ἐπιψηφίσεως. * Ἄν ἐπεψηφίζετο, ἡ ἐλληνικὴ γλῶσσα θὰ ἐξηφανίζετο συνεπείᾳ ἀοριστίας λεκτικοῦ. Ἡ πρότασις θὰ ὑποβληθῆ καὶ αὖθις προσεχῶς, ἀλλὰ κρείσσον συντεταγμένη καὶ θὰ ἐκφράξῃ τὸν πραγματικὸν πόθον τῆς ἀκαδημαϊκῆς ὀλομελείας ὅστις συνίσταται εἰς τοῦτο: νὰ εὐρυνθῶσι τὰ ὄρια τῆς ἐλευθερίας ἐν τῷ πανεπιστημίῳ χωρὶς νὰ παραγκωνισθῆ ὁ ἐλληνισμὸς νὰ ἀνοιχθῶσιν εὐρύτεραι αἱ πύλαι εἰς τὸν ἐπιστημονισμὸν ὥστε οἱ εἰς τοῦτον θέλοντες νὰ ἐπιδοθῶσι, νὰ δύνανται νὰ πράξωσιν οὕτω μετὰ μείζονος ἀνέσεως ἢ ὅσην θὰ ἐπέτρεπεν αὐτοῖς ἡ ὑποχρεωτικὴ ἀφιέρωσις τοῦ χρόνου των εἰς τὸν ἐλληνισμὸν. Τὸ ζήτημα ἄρα δὲν εἶνε ἐναντίωσις κατὰ τοῦ ἐλληνισμοῦ, ἀλλὰ μέριμνα ὑπὲρ τῆς ἀκαδημαϊκῆς ἐλευθερίας.

Κίνδυνοι περισφίγγουσι τὴν Ἑλλάδα πανταχόθεν ὡς κράτος, ὡς ἔθνος καὶ ὡς κοινωνίαν· κίνδυνοι πρώτου μεγέθους, καὶ ἐν τούτοις ἡ περιοδικὴ κραυγὴ ἢ γνωστὴ ὑπὸ τὸ ὄνομα βουλευτικαὶ ἐκλογαί, χωρεῖ μετὰ τῆς αὐτῆς ζέσεως ἐκάστοτε ὡς ἐὰν ἡ πείρα μὴ ἀπέδειξε χιλιοστὴν φοράν ὅτι οὐδὲν, ὑπολύτως οὐδὲν καλὸν προκύπτει ἐξ ἐκάστης νέας βουλῆς. Δὲν εἶνε ποσῶς ἀπρόσφορος ἡ παρομοίωσις τοῦ κακοῦ τούτου πρὸς τὴν διανοητικὴν κατάστασιν ἣτις πρό τινων αἰῶνων καθίστα τοὺς βυζαντινοὺς τυφλοὺς εἰς πάντα ἐθνικὸν καὶ κοινωνικὸν κίνδυνον ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τοῦ θεολογικοῦ ὑπνωτισμοῦ. Ἀληθῶς οὐδὲν παθητικώτερον ἔθνος ἀδυνατοῦντος νὰ ἴδῃ τὸν κατήφορον πρὸς ὃν φέρεται καὶ ἀμοιροῦντος ἐνὸς κἂν ἐθνικοῦ Σαμαρείτου μεθ' ὅλον τὸ πλῆθος τῶν ἐκ πίστεως γωνίας σπενδόντων νὰ τὸ ἀντιπροσωπεύσωσιν ἐν τῇ βουλῇ. Τῶν μεθόδων ἃς μετέρχονται οἱ ὑποψήφιοι, τῶν μεθόδων αἷς χρώνται οἱ δημοσιογράφοι καὶ εἰς ἃς καταναγκάζονται οἱ ἐκλογεῖς οὐδὲν ἐπαισχυντότερον, οὐδὲν ῥυπαρότερον καὶ οὐδὲν ἐπιζημιώτερον ἐθνικῶς καὶ κοινωνικῶς. Ἡ ἀλήθεια αὕτη ἐλέγχθη καὶ κατεδείχθη αὖθις καὶ αὖθις, καὶ ὁμως εἰς τὸ ἄκουσμα ὅτι διαλύεται ἡ βουλή, ὀλόκληρον τὸ πολιτικὸν σῶμα ἠλεκτρίζεται καὶ ἐφεξῆς ἐπὶ μῆνας ὅλους ἀφίεται εἰς ὑστερικοὺς σπασμοὺς αὐτόχρομα ἐξαρθρούμενον καὶ παραλύον. Εἰ καὶ τὸ πρᾶγμα εἶνε ἀξιοθρήνητον ὑπὸ πᾶσαν ἐποψίν, ἐντούτοις νοσηρὰ τις γηθοσύνη καταλαμβάνει πάντας ἅμα ἀγγεληθῆ ὅτι ἐπίκεινται ἐκλογαὶ ὡσανεὶ πως καθεώρα ἐκάστος ὅτι παρέστη πλέον ὁ καιρὸς τοῦ πληρώματος καὶ αἱ εὐτελεῖς ἐλπίδες αἱ φυτευθεῖσαι εἰς τὸν ἔρημον ἀγρὸν τῶν χυδαίων φιλοδοξιῶν καὶ μικροζήλων ὑπολογισμῶν ἐμελλον ὅσον οὐπω νὰ δόσωσιν ἐπὶ τέλος τὸν ἀμυγνόν των. Αἱ διαλύσεις τῆς ἐλληνικῆς βουλῆς δὲν εἶνε τόσῳ συχναὶ ὅσῳ ἦσαν ἄλλοτε, ἐν μέρει διότι ἡ ἀπογοιήτευσις τῆς ἐπιούσης τῶν ἐκλογῶν διαρκεῖ σήμερον ἐπὶ μακρότερον χρόνον, ἀλλὰ ἡ ἀραίωσις αὐτῶν καθιστᾷ τὰ ἐπακόλουθα ἐκάστου σάλου δεινότερα καὶ βαθύτερα. Ἡλίου φαεινότερα ἀπεδείχθη ὅτι πᾶς ὁ ζητῶν ψήφους ζητεῖ αὐτὰς διὰ τὸν μόνον σκοπὸν ὅπως δι' αὐτῶν κατορθώσῃ προσωπικὸν τι ὀφέλημα ὅπερ ἀδυνατεῖ νὰ κατορθώσῃ ἄλλως. Μόλαταῦτα ἡ διατρύνωσις τοῦ γεγονότος τούτου δὲν ἤρκεσε νὰ ἀνοιξῇ τὰ ὄμματα τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ ὥστε νὰ κατανοήσῃ ὅτι δύναται ὄχι μόνον ἀκινδύνως, ἀλλὰ σωτηρίως νὰ στείλῃ πάντα πολιτευόμενον εἰς κόρακας καὶ νὰ ῥυθμίσῃ οὕτω τὰς ὑποθέσεις του ὥστε νὰ μὴ παρίσταται ἡ δῆθεν ἀνάγκη νὰ ἐκλέγῃ

ἀντιπροσώπους. Ούτε Ζαήμης, ούτε Δηλιγιάννης, ούτε Θεοτόκης, ούτε ἄλλος τις “ἠγέτης” ούτε τις τῶν πολυαριθμῶν δορυφόρων ἐκάστου “ἠγέτου” ούτε πολιτευόμενός τις ἀπὸ μηχανῆς χρησιμεύει τιποτε εἰς τὸ ἔθνος. Τί ἄραγε ἀναγκάζει ἡμᾶς νὰ λησμονῶμεν τόσῳ ἐπιμόνως τὴν τραγικῶς ἤδη καταδηλωθεῖσαν ταύτην ἀλήθειαν; Παράλυσις τοῦ ὄργανου τῆς ἀντιλήψεως θὰ ἔλεγον ἄπελπισ, ἐὰν μὴ ἐφρόνουν ὅτι πρόκειται περὶ ὑπνωτισμοῦ ὃν δυνάμεθα νὰ ἀποτινάξωμεν δι’ ἡρωϊκῆς τινος προσπαθείας. Πᾶσα κοινότης ὑποθέτω ἔχει ἀνάγκη μιᾶς ἐπιτροπῆς ἐκλεγομένης μετὰ ῥητὰς ὁδηγίας νὰ ὑπηρετήσῃ τὰς χρεῖας τοῦ κοινού. Ὁ διορισμὸς τῆς τοιαύτης ἐπιτροπῆς δύναται νὰ γίνῃ νηφαλίως ὑπὸ ἐχεφρονούντων καὶ ὁ ἐπ’ αὐτῆς ἐλέγχος τῶν πολιτῶν ἢ δημοτῶν νὰ εἶνε ἄμεσος, ἀπρόσκοπτος καὶ τελεσφόρος. Ἡ σύλληψις τῆς ἐθνικῆς ἀντιπροσωπείας εἶνε οὐδὲν ἥττον ἢ οὐτοπία ὡς πᾶς ἀπαλασσόμενος τοῦ ὑπνωτισμοῦ δύναται νὰ κατίδῃ. Ἄν αἱ ἐκάστοτε ἀντιπροσωπεῖαι ἐνεύχον τὸ ἐλάχιστον κἂν ἴχνος προοδευτικῆς τάσεως, ἐὰν διεφαίνετο ἡ ἀμυδροτάτη κἂν ἀπόπειρα πρὸς οἰκοδομὴν μιᾶς κοινωνικῆς νομοθεσίας, ἐνὸς συστήματος ἐγγυωμένου, δὲν λέγω εὐημερίαν, ἀλλὰ στοιχειώδη ἀσφάλειαν τῆς ζωῆς τοῦ ἐργατικοῦ κόσμου, ἐὰν προϋδίδετο μέριμνά τις περὶ προβλημάτων δημοσίας ὑγιεινῆς, ἀνωτέρας ἠθικῆς, ἐὰν ἀνεφαίνοντο ἀρμόδιοι μεταρρυθμισταὶ τῆς παιδείας, ἐὰν προήρχετο ἐκ τοῦ βουλευτηρίου καὶ ἡ ἀσθενεστάτη ὠθησις πρὸς ἱερὸν ἐνθουσιασμόν ὑπὲρ τοῦ δικαίου, ἐὰν μὴ ἀνεπέμπετο ἐκ τοῦ μεγάρου τῆς ὁδοῦ Σταδίου δύσοσμος τύρβη περὶ τῶν “στρατιωτικῶν ἡμῶν δυνάμεων” καὶ περὶ τῶν “δούλων ἀδελφῶν”, θὰ ἤξιζε νὰ ἐπιμείνῃ τις προσδοκῶν ἐν ὑπομονῇ ὅτι διὰ τοῦ χρόνου θὰ προέκυπτεν ἐπὶ τέλος σῶμα τι σωφρονούντων ἐπιτροπῶν τῆς κοινωνίας. Ἀλλὰ τοιαῦτα συμπτώματα δὲν ἐμφανίζονται καὶ ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος ἡ ἐμφάνισις αὐτῶν καθίσταται ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἀπίθανος. Ὀλίγα ἔτη ἀκόμη τοῦ δήθεν κοινοβουλευτικοῦ αὐτοῦ βίου καὶ ἡ Ἑλλὰς θὰ περιέλθῃ εἰς παρακμὴν πρὶν ἀκμάσῃ. Μία ὀλιγάριθμος οἰκογένεια δὲν δύναται νὰ ὀρθοποδήσῃ, δὲν δύναται νὰ οἰακοστροφῆσῃ ἑαυτὴν ἐν ἀρμονίᾳ, ἐὰν μὴ δρᾷ συνωδᾶ πρὸς στοιχειώδεις τινας ἀρχὰς ἠθικῆς καὶ καλῆς πίστεως. Πῶς εἶνε λοιπὸν δυνατόν μία πολιτεία νὰ ἐλπίζῃ οἰακοστροφῆσιν καὶ εὐκοσμίαν ἐνόσῳ φρονεῖ ὅτι μετὰ ἢ ἀνευ ἀρχῶν ἠθικῆς καὶ καλῆς πίστεως θὰ καταστῇ πρότυπον κράτος ἐν μέσῳ γειτόνων φυλῶν; Ἡ κυβέρνησις οἰασδήποτε χώρας δὲν δύναται νὰ ὑψωθῇ εἰς περιωπὴν ἠθικῆς ἢ συνέσεως ὑπερτέραν τῆς ἠθικῆς καὶ τῆς συνέσεως ἣν πρεσβεύει καὶ γεραίρει ἡ συλλήβδην γνώμη τῆς χώρας. Ἐὰν ἄρα θέλωμεν συνετὴν διοίκησιν πρέπει νὰ ἐπιμεληθῶμεν τῆς κοινωνικῆς ἡμῶν ὑγείας. Ὁ μόνος ἀληθῆς πατριωτισμὸς εἶνε ἡ ἀντιπάσις θυσίας, ἔστω καὶ ἐπὶ θυσίᾳ τοῦ

χαρτίου συντάγματος, ἐπιδιώξεις καὶ ἐπίτευξις ἀσφαλείας καὶ οἰακοστροφῆσεως.

Ἡ Σημαία τοῦ Λονδίνου ἐν προσφάτῳ αὐτῆς φύλλῳ ἀναφέρουσα τὴν ἔνωσιν τῆς Ἑπτανήσου μετὰ τῆς Ἑλλάδος χαρακτηρίζει τὸ γεγονός ἐκεῖνο ὡς “ἐν τῶν πρώτων πειραμάτων τοῦ Γλάδστονος πρὸς διαμελισμὸν τῆς βρετανικῆς Αὐτοκρατορίας.”

Τὸ περὶ ἀλσεουπόλεων ἄρθρον τοῦ παρόντος τεύχους τῆς ΕΡΕΥΝΗΣ θὰ ἀναγνωσθῇ μετὰ ζωνοῦ ἐνδιαφέροντος ὑπὸ τῶν συνδρομητῶν μας ὃν πολλοὶ ἐμφοροῦνται ζήλου ἀναμορφωτικοῦ. Ἐφιστῶμεν τὴν προσοχὴν αὐτῶν καὶ εἰς τὴν ἐν τῷ ἐξωφύλλῳ καταχουρούμενην ἀγγελίαν τῆς Πρὸς ἀνέγειρσιν ἀλσεουπόλεων Ἑταιρίας. Ἐλπίζομεν ὅτι οἱ ἀλσεοπολίται δὲν θὰ κομίσωσι μεθ’ ἑαυτῶν τὴν πηγὴν τῆς ἐξαχρειώσεως ἰδρύνοντες σφαγεῖα ἐν τῇ γῆ τῆς ἐπαγγελίας. Οὐδὲν περὶ τούτου λέγει ἡ Ἑταιρία ἀλλὰ βεβαίως δὲν γίνονται ὅλα διὰ μιᾶς. Ἀρκεῖ ὅτι ἐπενοήθῃ δραστηρία μέθοδος πρὸς ἄρσιν τῶν δεινῶν τοῦ βιοποριστικοῦ συναγωνισμοῦ καὶ τοῦ ἀλκοολισμοῦ.

Ἡ ἔγκριτος ἀμερικανικὴ ἐφημερὶς New York World ἐδημοσίευσεν πρό τινος κύριον ἄρθρον ἐν τῷ ὁποίῳ λέγει: “Δὲν ὑπάρχει πρᾶξις ἐξαρτωμένη τόσῳ ὀριστικῶς καὶ τελείως ἀπὸ τὴν θέλησιν τῶν πολιτῶν εἴτε ἀτομικῶς εἴτε συλλήβδην, ὅσον ἡ ἀλλαγὴ τῶν διαιτητικῶν ἔξεων. Πᾶντες οἱ ὑγιεινολόγοι συμφωνοῦσιν ὅτι εἶνε φρόνιμον νὰ τρώγῃ τις κρέας ὅσῳ τὸ δυνατόν ὀλιγώτερον. Ἐπάρχει μακρὸς κατάλογος εὐγεύστων καὶ θρεπτικῶν εἰδῶν δυναμένων ἄριστα ν’ ἀντικαταστήσωσι τὸ βόειον, τὸ πρόβειον καὶ τὸ χοιρινόν, ἢ δὲ παραγωγὴ τῶν ὀπωρῶν—τῆς φυσικῆς ταύτης ἡλιοψήτου τροφῆς τοῦ ἀνθρώπου—διὰ τῆς καλλιέργειας δύναται νὰ καταστῇ πρᾶγματι ἀνεξάντλητος. Ὡραῖον ὄντως θὰ ἦτο ἐὰν τὸ ἔθνος ἢ ἔστω τὸ ἡμισυ τοῦ ἔθνους ἀποφασίσῃ νὰ κάμῃ τὸ πείραμα αὐτὸ τῆς ἐγκαταλείψεως τοῦ κρέατος ἐπὶ τινα χρόνον.” Αἱ ἄνωθι λέξεις τόσῳ ἐπέδρασαν ὥστε συνεπέια τῆς ἐλαττώσεως τῆς τιμῆς τοῦ κρέατος πολλοὶ κρεοπῶλαι ἐχρεωκόπησαν καὶ ἡ φοβερὰ ἐμπορικὴ μεγαλένωσις τοῦ βοείου (Beef Trust) ὑπέστη σημαντικὰς ζημίας. Τί ἠδύνατο νὰ πράξῃ ὁ παγκόσμιος Τύπος ἂν εἶχε φῶς!

Ἐξεδόθη ἐσχάτως ἐκθεσις τῆς ἰατρικῆς ἐταιρίας τῆς Γλασκώβης, περὶ τριχινιάσεως ἐν διαφόροις χώραις. Ἐν Γερμανίᾳ ἡ νόσος εἶνε συχνωτέρα ἕνεκα τοῦ χοιρινοῦ κρέατος ὅπερ τρώγουσιν οἱ Γερμανοὶ ὡμόν. Ὁ εἰσηγητὴς τῆς ἐκθέσεως ἤρξατο ὅστις

εἶνε κτηνίατρος βεβαιοῖ ὅτι σπανίως χοῖρος εἶνε ἀπηλλαγμένος τῆς φρικτῆς ταύτης νόσου. Αἱ τριχίλαι εἶνε λεπτότατα παράσιτα εἰσχωροῦντα εἰς τὴν σάρκα καὶ καθιστῶσι τοὺς μῶνας καὶ τὰς ἴνας μόνιμον ἐστῖαν φθορᾶς. Δὲν εἶνε ὅμως μόνον οἱ χοῖροι ὑποκείμενοι εἰς τὴν νόσον, ἀλλὰ καὶ πολλὰ ἄλλα τῶν πρὸς τροφήν σφαζομένων ζώων καὶ εἶνε σχεδὸν ἀδύνατον νὰ ἐξακριβωθῇ ὅτι μετὰ τῶν σαρκῶν δι' ὧν τρέφεται ὁ λογικὸς ἄνθρωπος δὲν βεβηλοῖ ἐνταυτῇ καὶ σῶμα καὶ ψυχὴν διὰ τῆς εἰσαγωγῆς εἰδεχθῶν παρασίτων, καθ' ὃν χρόνον περιστοιχεῖται ὑπὸ ἀφθονίας ἀθῶων τροφῶν κατ' εὐθείαν ὑπὸ τῆς μητρὸς Γῆς προσφερομένων.

Ἡ πρώτη χιλιάς τῶν συνδρομητῶν τῆς ΕΡΕΤΝΗΣ θ' ἀποτελεῖ τὸν ἀκρογωνιαίον λίθον τοῦ οἰκοδομήματος, καὶ κρίνομεν ἐντεῦθεν σκόπιμον ν' ἀπαθανατισθῇ ἡ φάλαγξ τῶν πρώτων χιλίων ἐν ἰδιαιτέρῳ κομμῇ τομίδιῳ περιέχοντι τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἀναγραφομένων ὡς ΙΑΡΤΩΝ ΙΗΞ ΕΡΕΤΝΗΣ. Ἡ χρυσὴ βίβλος αὕτη θὰ ἐκδοθῇ ἅμα ἐγγράψωμεν τὸν χιλιοστὸν συνδρομητῆν, ἐν δὲ ἀντίτυπον αὐτῆς θὰ σταλῇ ὡς δῶρον εἰς ἕκαστον τῶν ἐν λόγῳ χιλίων. Μέχρι τοῦδε ἐνεγράφησαν περὶ τοὺς ἑπτακοσίους ἐβδομήκοντα.

Ὡς ἀνηγγείλαμεν ἐν τῇ ΕΡΕΤΝΗ τοῦ Ὀκτωβρίου, ἐν ἀγγλικὸν ἐργαστάσιον κατασκευάζει ὁλοῦν γραφοτυπίδα με στοιχεῖα κεφαλαῖα μόνον, ἐλληνικά τε καὶ λατινικά, τόσῳ δὲ καλλιτεχνικῶς ἐξεργασμένα ὥστε νὰ εἶνε καὶ ὠραιότερα καὶ ἐναργέστερα τῶν ἀπλῶν. Ἡ διάδοσις τῆς γραφοτυπίδος ταύτης θὰ συνετέλει σωτηρίαν γραμματικὴν ἐπανάστασιν ἐν πλήρει εἰρήνῃ διότι θὰ κατήργει τοὺς τόνους ἄνευ ἀντιστάσεως. Δὲν γνωρίζομεν τὴν τιμὴν εἰς ἣν θὰ πωληθῇ, ἀλλ' ἀγόμενοι ὑπὸ τοῦ πόθου νὰ καταργηθῶσιν οἱ τόνοι ἐλπίζομεν ὅτι θὰ εἶνε μικρὰ ἐσμέν δὲ πρόθυμοι νὰ παράσχωμεν πληροφορίας εἰς τοὺς μέλλοντας ἀγοραστὰς, καὶ νὰ τοῖς διευκολύνωμεν τὴν ἀπόκτησιν τῆς μηχανῆς.

Κατ' ἀναπόδραστον ἀνάγκην θὰ βραδύνη ἀκόμη ἐπὶ τῶν χρόνων ἡ συμπλήρωσις τοῦ χειρογράφου τῆς Βιονομίας, καὶ ἐπικαλούμεθα ἐπὶ τούτῳ τὴν μακροθυμίαν τῶν ἀλλέγων (περὶ τοὺς 8) οἵτινες, αἰτήσαντες, δικαιῶνται νὰ τὴ λάβωσιν ὡς δῶρον ἂν ἐγγράψαντες τρεῖς συνδρομητὰς ἕκαστος. Ἀφ' ἧς ἀνηγγείλαμεν αὐτό, τόσῳ πολύτιμα πορίσματα ἐρεύνης περιῆλθον εἰς γνώσιν μας καὶ τόσῳ ἀφθονοῦν εἶνε τὸ συλλεχθῆν ὕλικόν ὅπερ πρέπει νὰ ἐπεξεργασθῶμεν καὶ συστηματοποιήσωμεν περιτέχνως συσσωματοῦντες αὐτὸ εἰς τὰς δώδεκα συνοπτικὰς μελέτας, ὥστε ἡ ὑπερχειμένη σειρὰ ἄνευ αὐτοῦ φαίνεται ἡμῖν ὅλως ἀτελής. Ἀπαιτεῖται ὅθεν ἐργασία τις καὶ χρόνος ἵνα καταστῇ τὸ ἔργον ἄρτιον, καὶ ὑπολογιζόμενοι ὅτι ἡ βραδύτης θ' ἀποβῇ οὕτω εἰς ὄφελος εὐελπιστοῦμεν ὅτι οἱ δικαιούμενοι εἰς τὸ δῶρον δὲν θὰ ἀνυπομονήσωσι ποσῶς.

Η ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΚΑΙ Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ.

Ἐρευνᾶται ἀπὸ τινῶν ἐτῶν μετὰ τινος ἀνησυχίας, ἀλλ' ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἐμφαντικῶς: ἄραγε ἡ νεωτέρα Ἐπιστήμη ἐκπληροῖ τὸν προορισμόν της, ἢ μήπως πλανᾶται ἐν ταῖς μεθόδοις της; Εἶνε ὄντως θετικὴ καὶ ἀκριβὴς ἡ ἐργασία της ἢ μᾶλλον μεταφυσικὴ καὶ ἄοριστος; Εἶνε βίσιμος ἡ ἀξίωσις της ὅτι τὰ πορίσματά της εἶνε νόμοι αἰώνιοι καὶ ἀναλλοίωτοι, ἢ μήπως δι' αὐτῶν ὑπηρετοῦνται μόνον χρεῖαι τῆς στιγμῆς, προσκαίρου χαρακτήρος; Μεταξὺ τῶν σοβαρωτέρων ἐλεγκτῶν τῆς νεωτέρας ἐπιστημονικῆς μεθόδου διακρίνεται ὁ Ἄγγλος Edward Carpenter ἐκ τῶν ὄντως μεγαλοφυῶν μελετῶν τοῦ ὁποίου θὰ μεταδόσω διὰ τῶν ἐπομένων τὰ κυριώτερα μέρη τοῦ κατηγορητηρίου του. Ἡ Ἐπιστήμη, λέγει, συνετέλεσε μέγα ἔργον ἀποκαθάρασα τοὺς σταύλους τῆς δεισιδαιμονίας καὶ ἀνοίξασα ὁδοὺς ὑγιεινῶν βλέψεων περὶ τοῦ κόσμου, ἀλλ' ἔκτοτε ἔδωκε σημεῖα παρεκκλίσεως ἀπὸ τῆς θετικῆς ἀντιλήψεως τοῦ συστήματος τῆς δημιουργίας καὶ φαίνεται ὅτι ἡ παρέκκλισις αὕτη ἔχει τὴν ἀρχὴν της εἰς ἀτέλειάν τινα τῆς θνητῆς διανοίας. Ἡ νεωτέρα Ἐπιστήμη συνέλαβε τὴν ὅλως οὐτόπειον ἰδέαν νὰ ἐξηγήσῃ τὰ πάντα ἐπὶ τῇ βάσει μόνον τῆς διανοητικῆς λειτουργίας ἀποκλείουσα τὸ αἶσθημα, δηλαδὴ ὁλόκληρον—καὶ δὴ τὸ θεμελιωδέστερον—ἡμισυ τῆς ἀνθρωπίνης συστάσεως. Ἡ μέθοδος αὕτη τῆς διαζεύξεως τοῦ αἰσθήματος ἀπὸ τῆς διανοίας καθιστᾷ φρούδην τὴν ἀξίωσιν ὅτι τὰ συμπεράσματα ἅπερ ἡ Ἐπιστήμη ἐκφέρει εἰς νόμοι διέποντες πάντα χρόνον καὶ πάντα τόπον. Τοπικοὶ πρόσκαιροι νόμοι χρησιμεύοντες ὡς ὀρόσημα βεβαίως εἶνε, ἀλλ' ἡ Ἐπιστήμη, μὴ λησμονῶμεν, ἐφαρμόζει τὴν μεθόδόν της ἐπιμελῶς ἀποκλείουσα πᾶν ὅ,τι ἡ διάνοια ἀδυνατεῖ νὰ συλλάβῃ σήμερον, ἐνταῦθα, καὶ τυφλώσσει εἰς τὸ γεγονός ὅτι ἄλλοτε καὶ ἀλλαγῶν ἡ διάνοια δύναται νὰ συλλάβῃ ἄλλα καὶ μάλιστα, ὡς πολλάκις συνέβη, ν' ἀσπασθῇ τὰ ἐκ διαμέτρου ἀντίθετα. Ἡ Φυσικὴ, παραδείγματος χάριν, ἐξήνεγκε τὸ συμπέρασμα ὅτι τῆς θερμοκρασίας μενούσης σταθερᾶς, ὁ ὄγκος δεδομένης ποσότητος ἀερίου εἶνε εἰς ἀντίστροφον λόγον πρὸς τὴν πίεσίν του. Τὸ συμπέρασμα τοῦτο ἐξηνέχθη ὡς ἀναλλοίωτος νόμος. Μόλα ταῦτα σήμερον δὲν εἶνε πλέον ἀληθῆς εἰμὴ εἰς τινὰς τόσῳ σπανίας περιπτώσεις ὥστε δύναται νὰ θεωρηθῇ ἀπλοῦν πλάσμα, ἢ ἐν ἄλλαις λέξεσι μεταφυσικὸν συμπέρασμα. Ὅμοια παραδείγματα δύναται τις νὰ καταστρώσῃ παμπληθῆ ἀπὸ ὅλας τὰς λεγομένας θετικὰς ἐπιστήμας καὶ ἐξ αὐτῶν τὸ θετικῶς ἀποδεικνυόμενον εἶνε ὅτι ἡ ἐπιστημονικὴ μέθοδος συνίσταται εἰς συστηματοποίησιν ἐλαχίστου μόνον ἀριθμοῦ γεγονότων, ἐξ ὧν διατυπύεται τὸ συμπέρασμα τὸ ἀναγραφόμενον ὡς γενικὸς νόμος. Ἀλλὰ νόμος δὲν δύναται νὰ εἶνε ἀφού ἀποκλείει τὰ πλείστα γεγονότα τὰ ἐπὶ τοῦ παρόν-

τος άγνωστα ήμιν και ίκανά ν' ανατρέψωσιν άρδην τόν "νόμον" άμα γνωσκόμενα. Γπήρξεν εποχή καθ' ήν ή Ζωολογία έταξινόμει τὰ ζώα ως εκ του άριθμού των κεράτων των διότι δέν έγνώριζε άλλα γεγονότα. Η Πολιτική Οικονομία μέχρι χθές επέμενε νά ταξινομή τὰ κοινωνικά φαινόμενα έν αναφορά πρὸς τὰς έκδηλώσεις του τυφλού συμφέροντος μήπω υποπτεύσασα ότι τὸ τυφλόν συμφέρον εἶνε νοσηρά—παροδική εύτυχώς—φάσις του ανθρώπινου πολιτισμοῦ. Η Αστρονομία, ένόσω έθεώρει τήν Γήν επίπεδον, έχαρακτήριζε τήν έλξιν των βαρέων σώματων ως πτώσιν αυτών επί τής Γής. Βραδύτερον όμως όταν ανεκαλύφθη ότι οί πλανήται, καιπερ βαρέα σώματα, δέν πίπτουσιν επί τής Γής, διευτώθη ο νόμος τής βαρύτητας, αλλά και αυτός διευτώθη διά τής αυτης μεθόδου (τής μεθόδου του αποκλεισμού άγνωστων γεγονότων) και δέν δυνάμεθα έπομένως νά είμεθα βέβαιοι περι του λόγου όστις υπολαυθάνει εις τὰ φαινόμενα τής έλξης. Οί θιασώται τής ειρημένης μεθόδου ισχυρίζονται ότι δι' αυτης, καιπερ άτελούς, βαθμηδόν προσεγγίζομεν εις τήν θετικήν αλήθειαν, άλλ' εἶνε άραγε ο ισχυρισμός ούτος βάσιμος; Τὰ γεγονότα άτινα εἶνε ένδεχόμενον νά περιέλθωσιν εις γνώσιν μας έν οίωδήποτε κλάδω, ειςιν άπειρα διότι ή αλήθεια εἶνε άπειρος. Έτι πλέον ή Φύσις εἶνε μία και ένιαία και κατά συνέπειαν ή προσπάθεια όπως φθάσωμεν εις θετικήν γνώσιν μιὰς απόψεως φυσικῶν φαινομένων απομονοῦντες αυτην από πάσας τὰς άλλας απόψεις θά άγώγη πεπρωμένως εις ψευδές συμπέρασμα. Έάν τὰ υπολειπόμενα άγνωστα γεγονότα ήσαν δύο ή τρία, τότε έδικαιούμεθα ν' αποκαλέσωμεν τήν γνώσιν μας ως έγγιστα αλήθειαν, αλλά τὰ υπολειπόμενα πρὸς γνώσιν εἶνε πάντοτε άπειρα, τουτέστι τάνάπαλιν συμβαίνει: γνωρίζομεν, ούτως ειπεῖν, δύο ή τρία γεγονότα και άγνοοῦμεν μυριάδας άλλας. Η Έπιστήμη άρα ούδέποτε δύναται νά ειπή "Έφθάσαμεν εις έν συμπέρασμα όπερ θά διαμείνη έσαεί." Δικαιούται μόνον νά λέγη. "Ακολουθοῦμεν μιαν οδόν και χωροῦμεν έσαεί εις νέους ορίζοντας." Αν ειχε τούτο πρὸ οφθαλμῶν δέν θά εύρίσκοντο άλλαι νεώτεραι επιστημονικαι θεωριαί εις τήν χαώδη σύγχυσιν εις τήν όποίαν εύρίσκονται. Πόσον δεινῶς ανεπαρκής εἶνε, φερ' ειπεῖν, ή θεωρία του Δάρβιν περι επιβιώσεως του επικρατεστερου, ίνα μή αναφέρω τήν περι άτόμων καταρρέουσαν θεωρίαν τής Φυσικής, τήν περι μονίμου τροχιάς τής σελήνης και των πλανητών—θεμελιώδη αστρονομικήν θεωρίαν άρδην ήδη ανατραπείσαν—τὰ άνοικονόμητα συμπεράσματα τής Γεωλογίας, τὰς ισχυράς έξηγήσεις τής θεωρίας του φωτός, τὸ ναύαγιον τής αρχής έφ' ής έστηρίζετο ή Πολιτική Οικονομία μέχρι χθές όσον άφορῶ τήν θεωρίαν τής αξίας των χρειδῶν του βίου, κτλ. Είμεθα λοιπόν μακράν πάσης επιστημονικής θετικότητας

και καταφωρόμεθα επίσης λογικοί ως εάν έφυσυάζομεν διά τὸ άπόρθητον των φρουρίων μας χωρίς νά υποπτεύωμεν ότι δύναται νά έφευρεθῶσιν οβίδες ισχυρότεροι των γνωστων ίκαναί νά θρυμματίσωσι τους προμαχῶνας μας ως σκευή κεραμέως. Προσκαίρως και τοπικῶς ή έφησυχασις επιτρέπεται, άλλ' όχι δι' αἰῶνα τον άπαντα. Η Αστρονομία τάσσεται ως ή θετικωτάτη των επιστημών. Διατί; Απλούστατα διότι γνωρίζομεν περι αυτης ολιγώτερα ή περι πάσης άλλης. Γνωρίζομεν περι αυτης ότι δύναται νά γνωρίζη εις μύρμηξ παρατηρῶν μακρόθεν εκτενές σιδηρομικόν συμπλεγμα έν πλήρει ενεργεία. Βαδίζει τις επί γραμμής ήν επί μακρόν εκλαμβάνει ως ευθείαν. Έπί τέλους ανακαλύπτει ότι εἶνε καμπύλη και συμπεραίνει ότι ή πορεία του ακολουθει περιφέρειαν κύκλου. Βραδύτερον ανακαλύπτει ότι δέν εἶνε κύκλος, αλλά έλλειψις. Έτι βραδύτερον αναφαίνεται όχι έλλειψις, αλλά παραβολή. Έν τῷ μεταξῦ ο όδοιπόρος άγνοεί ποῦ διευθύνεται διότι άγνοεί ποίου ειδους γραμμην ακολουθει. "Ομοίον τι πίσχει ο αστρονόμος φρονῶν ότι γνωρίζει θετικήν και έντελή επιστήμην άπλῶς διότι γνωρίζει ολίγα εκ των άπείρων γεγονότων αυτης, και έντεῦθεν, δυνάμει τής άγνοίας ταυτης, δογματίζει. Επίσης ο χημικός δράττεται ένός ορατου φαινομένου διότι εἶνε ορατόν και επί τῇ βάσει αυτου δογματίζει άδιαφορῶν διά τὰς σπουδαιοτάτας αλλοιώσεις αίτινες συντελοῦνται άοράτως. Τὸ αυτὸ πάσχει και ο έπαναπαυόμενος εις τὰ ολίγα γνωστὰ γεγονότα τής Φυσικής. "Οστε είτε άπώτατα διευθύνει τὰς έρευνας του ο επιστήμων ως έν τῇ Αστρονομία, είτε έγγύτατα ως έν τῇ Χημεία και τῇ Φυσική, δογματίζει ακριβῶς διότι έν άμφοτέραις ταῖς περιπτώσεσιν άγνοεί τὰ πλείστα. Έν τῇ πρώτῃ περιπτώσει τὸ πεδίον των έρευνῶν του εἶνε άγαν μακράν, έν τῇ δευτέρῃ άγαν μικροσκοπικόν. Γπάρχει όμως πεδίον έφ' ου δέν δογματίζει αλλά βαίνει διστακτικῶς. Τὸ πεδίον αυτὸ εἶνε ή Έπιστήμη του ανθρώπινου βίου ή Βιολογία, ή Κοινωνιολογία, ή Ιστορία, ή Ψυχολογία: έν ένι λόγω ή Βιονομία. Απέχει νά δογματίση διά τον αυτον λόγον. Τὰ βιονομικά φαινόμενα εἶνε τόσῳ πολλὰ και τόσῳ ταχέως παρουσιάζονται έν διαδοχή άλλήλων, ώστε άναγκάζεται ν' αποφανθῇ επιφυλακτικῶς, όμολογῶν ούτω ότι δογματίζει έφ' ον άγνοεί, άμφιβάλλει δέ περι ον γνωσκει, ακριβῶς ως θά έπραττεν άδαής τις μείραξ. Ούτε δύναται νά δικαιολογηθῇ προβάλλων ότι τὰ φαινόμενα του βίου εἶνε περίπλοκα ένῶ τὰ τής Αστρονομίας άπλᾶ, διότι μικρά σκέψις άρκει νά πείση εκαστον ότι τὰ φαινόμενα τής Αστρονομίας εἶνε άπείρως περίπλοκα. Η κίνησις τής Σελήνης, φερ' ειπεῖν, εἶνε έν των άπλουστάτων φαινομένων. Έν τούτοις έρευνώμενον έν αναφορά πρὸς τήν θέσιν και τήν μάζαν τής Γής, πρὸς τους ώκεανούς της, πρὸς τήν θέσιν και τήν μάζαν του

Ἡλίου, πρὸς τὴν θέσιν καὶ τὴν μάζαν ἐκάστου τῶν πλανητῶν, τῶν ἀπειραρίθμων καὶ ἀγνώστων κομητῶν, τῶν μετεωρικῶν δακτυλίων καὶ τέλος τῶν ἀστέρων, κατανατᾶ πρόβλημα ἀνεπίδεκτον λύσεως ἔστω καὶ προκειμένου περὶ βραχέος χρόνου, προκειμένου δὲ περὶ ἑκατομμυρίων ἐτῶν ὡς προσήκει νὰ μετράται ὁ χρόνος εἰς ἀστρονομικὰ ζητήματα, τί νὰ εἴπωμεν περὶ τῆς ἀλλαγῆς ἣν ὑφίστανται τὰ οὐράνια σώματα ἐν τῷ μακρῷ χρόνῳ, καὶ ποῦ νὰ εὕρεθῇ ἡ λύσις τοῦ τῷ ἀπλοῦ φαινομένου τῆς κινήσεως τῆς σελήνης; Ὡστε ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι τὰ φαινόμενα τοῦ βίου εἶνε περιπλοκώτερα τῶν φαινομένων τῆς Ἀστρονομίας εἶνε ὅλως ἀβαθῆς, ὅπως ἀβαθῆς εἶνε καὶ ἡ καύχησις ὅτι δυνάμει θεωρίων τινῶν προλέγονται μετὰ πάσης ἀκριβείας πολλὰ ἀστρονομικὰ συμβάντα. Ἡ προρρησις δὲν ἀποδεικνύει τὴν βασιμότητα τῆς θεωρίας οὔτε εἶνε ἀποχρῶσα εἰμὴ ὅσον ἀφορᾶ βραχὺν συγκριτικῶς χρόνον. Ὄταν ἐκράτει ἡ θεωρία ὅτι ὁ Ἡλιος ἦτο θεὸς ἐγειρόμενος καθ' ἐκάστην πρωΐαν ἐκ τῆς κλίνης τοῦ ἵνα ἀρματηλατῆσθαι πρὸς Δυσμᾶς, ἠδύνατο νὰ προρρηθῇ μετὰ πάσης ἀκριβείας ἡ ὥρα τῆς προσεχοῦς ἐγέρσεώς του, μὴ λαταῦτα ἡ θεωρία δὲν ἦτο ἀληθής. Οὕτω καὶ ἡ θεωρία τοῦ νόμου τῆς βαρύτητος δὲν ἔπεται ὅτι εἶνε ἀκριβῆς διότι ἐβοήθησε τὸν Λεβεριέ ἐν δεδομένη ἐποχῇ νὰ προείπῃ τὴν ἀνακάλυψιν ἐνὸς πλανήτου. Ἡ προρρησις ἀπλούστατα ἀποδεικνύει ὅτι ἡ θεωρία τοῦ νόμου τῆς βαρύτητος εἶνε ἀκριβῆς ἐντὸς ὁρίων τινῶν χρόνου ἅτινα ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς ἀπειρίας καὶ τὰς αἰωνιότητας εἶνε βραχύτατα. Αἱ ἐπιστημονικαὶ θεωρίαι εἶνε μεγίστης ἀξίας, εἶνε ἀπαραίτητοι διὰ τὴν πρόοδον τῆς ἐρεῦνης, ἐφ' ὅσον χρησιμοποιοῦνται ὡς πρόσφοροι ὑποθέσεις καὶ περιορίζονται εἰς τὰ πρὸ ἡμῶν ἄμεσα ὀλίγα βήματα, ἀλλ' ὅταν ἐκφέρωνται ὡς αἰώνια ἀλήθειαι καὶ προφητεῖαι καθίστανται ἀφηρημέναι θεωρίαι, φανταστικαὶ γενικότητες. Ὁ ἀνθρώπινος νοῦς δὲν δύναται νὰ περιλάβῃ ἐν τῇ ἀρμοδιότητι αὐτοῦ ὅλας τὰς ἀπειραρίθμους ιδιότητας παντὸς πράγματος καὶ τὰς ἀπειραρίθμους σχέσεις ἐκάστου πράγματος πρὸς ἕκαστον ἄλλο· ἐντεῦθεν ὁ ἐπιστήμων ἀναγκάζεται νὰ ἐκλέγῃ ὀλίγας τῶν ιδιοτήτων τούτων καὶ σχέσεων ἀσπαζόμενος μέθοδον τινὰ ἀγνοήσεως, ἀλλὰ τούτο πρᾶττων πίπτει εἰς τὴν παγίδα διότι ἀπεμπολεῖ τὸ πραγματικὸν πρᾶγμα ὅπερ ἀξιόμ νὰ ἐρευνηθῇ καὶ ἀντ' αὐτοῦ συλλαμβάνει τὴν σκιάν του. Εἶνε ἀληθὲς ὅτι κρατεῖ κἄτι εἰς τὰς χεῖρας του, ἀλλ' αὐτὸ τὸ κἄτι ἐκπροσωπεῖ προσκαίρως κάποιαν ἀξίαν ὡς τὸ χαρτονόμισμα προσκαίρως ἐκπροσωπεῖ χρυσόν. Ἡ παγὶς τὴν ὁποίαν ὁ Ἐπιστήμων ὀφείλει νὰ ἀποφύγῃ συνίσταται εἰς τὸν κίνδυνον μὴ ἀποδόσῃ εἰς τὸν χάρτην τὴν ἀξίαν τοῦ χρυσοῦ. Ἡ σύγχρονος ἐπιστημονικὴ μέθοδος εἶνε ἀκριβῶς αὕτη: ὑποβάλλομεν τὰ ἐνώπιον ἡμῶν ὑποπίπτοντα εἰς σειράν τινὰ ἀφαιρέσεων

παντὸς ὅτι δὲν εἶνε κοινὸν εἰς ὅλα. Λίαν ὀρθῶς. Κατόπι λησμονοῦντες ὅτι αἱ κοινὰ ιδιότητες ἄς ἐξησφαλίσαιμεν εἶνε προϊόντα ἀφαιρέσεως, ἀποδίδομεν εἰς αὐτὰς πραγματικὴν οὐτότητα καὶ ὑπαρξιν, καὶ ἐν τούτῳ ἔγκειται τὸ σφάλμα μας. Ἐπιτυχόντες διὰ τῆς μεθόδου τῆς ἀφαιρέσεως τὰς κοινὰς ιδιότητας τοῦ ἡχοῦ ἀπεδώκαμεν εἰς τὰς ιδιότητας χωριστὴν τινὰ ὑπαρξιν ἣν καλοῦμεν δόνησιν καὶ πιστεύομεν αὐτόχρημα ὅτι αὕτη εἶνε ἡ μήτηρ (ἡ αἰτία) τοῦ ἡχοῦ. Ἄλλ' εἶνε ἀδύνατον νὰ χωρισθῇ ἡ δόνησις ἀπὸ τὸ ἀντικείμενον, ἢ ἡ βαρύτης ἀπὸ τὸ πίπτον σῶμα ὅπως εἶνε ἀδύνατον νὰ χωρισθῇ ἡ σκιά ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον. Ὅσον ἀφορᾶ τὸν νόμον τῆς βαρύτητος, καὶ αὐτὸς ὁ ἐφευρὼν αὐτὸν Νεύτων καταδικάζει αὐτὸν ὡς ἀκατανόητον ἐνὸς δὲν ὑποθέτομεν καὶ διάμεσον τι διὰ τοῦ ὁποίου τὰ σώματα ἐπιδρῶσιν ἐπ' ἀλλήλων. Ἐὰν ὑποθέσωμεν τὸ διάμεσον αὐτὸ ὑλικόν, ὁ νόμος καθίσταται ἐτι μᾶλλον ἀκατανόητος, ἐὰν τὸ ὑποθέσωμεν αἴθρον, τὸ πρόβλημα ἐκφεύγει τέλος πάσης ἐπιστημονικῆς ἀναλύσεως. Τὸ μόνον ὅπερ δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν εἶνε ὅτι ὁ εἰρημένος νόμος εἶνε ἄμοιρος πάσης θετικότητος καὶ δύναται ἀπλούστατα νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς μεταφυσικὴ ἔννοια. Τὸ αὐτὸ λεκτέον καὶ ὅσον ἀφορᾶ τὴν θεωρίαν τῆς κυματοειδοῦς μεταδόσεως τοῦ φωτός. Ὡς διάμεσον ἐπενοήθη ὁ αἰθὴρ ὅστις, καθ' ἃ οἱ ἐπιστήμονες λέγουσι, διαπερᾶ στερεᾶς οὐσίας οἷα ἡ ὑαλος, ἀλλὰ εὐρίσκει ἀντίδρασιν ἀπὸ πορώδεις καὶ ελαφρὰς ὡς ὁ φελλός. Ἐν ἄλλαις λέξεσι δὲν ἔχει τίποτε τὸ θετικόν, ἀλλ' εἶνε ἀφηρημένη μεταφυσικὴ φαντασία. Ὁμοίαι εἶνε καὶ ἡ θεωρία τῶν ἀτόμων. Τὸ ἄτομον, λέγουσιν, εἶνε τι συγκείμενον ἀπὸ μάζαν καὶ κίνησιν, ἄμοιρον χρώματος, ὀσμῆς, θερμότητος, γεύσεως ζωῆς καὶ νοήσεως—δηλαδὴ φάντασμα ἀκατανόητον. Ἐκαστος δὲ τῶν ἐπιστημόνων ἀναλόγως τοῦ κλάδου τοῦ φαντάζεται τὸ ἄτομον ὅπως θέλει. Ὁ χημικὸς ἐννοεῖ ἄλλο εἶδος ἀτόμου καὶ ὁ φυσικὸς ἄλλο. Ἄλλος αἰθὴρ ἀναγκαιοῖ διὰ τὸ φῶς, ἄλλος διὰ τὴν βαρύτητα καὶ ἄλλος διὰ τὸν ἠλεκτρισμόν. Ταῦτα καὶ ἄλλα πολλὰ οὐτοπήματα εἰς ἃ ἡ νεωτέρα Ἐπιστήμη φέρεται προέρχονται ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ἐπεδιώχθη τὸ ἀνέφικτον ἐπεδιώχθη δηλαδὴ ἡ ἐξήγησις καὶ ἐνοποιήσις τῶν γεγονότων τοῦ κόσμου χωρὶς νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὁ μείζων πάντων τῶν γεγονότων Ἄνθρωπος. Ἡ νεωτέρα Ἐπιστήμη ἐπειρήθη νὰ παραγάγῃ τρόπον τοῦ σκέπτεσθαι ἀκριβῆ καὶ ὅλως ἀνεξάρτητον τῶν ἀνθρωπίνων αἰσθημάτων καὶ ἐδῶ ἐναυάγησεν, ἢ, ὡς ὁ Βρουνιετιέρ τὸ ἐκφράζει, ἐχρεωκόπησεν. Ἐν πρώτοις ἀκριβῆς ἀντίληψις δὲν δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ εἰμὴ διὰ τῆς ἀφαιρετικῆς μεθόδου τῆς ἀγνοήσεως· ἐπειτα εἶνε ἀδύνατον νὰ ὑπάρξῃ τρόπος τοῦ σκέπτεσθαι ἀνεξάρτητος τοῦ ἀνθρωπίνου αἰσθήματος. Ὄταν ἄνθρωπος τις λέγῃ "αἰσθάνομαι ψῦχος" ἐκφράζεται βέβαιαι λίαν ἀτελῶς

καὶ λίαν ἀορίστως, ἀλλ' ὅταν ἡ Ἐπιστήμη μὲ ὑπέροχον ὕφος προσέρχεται καὶ τροποποιῇ τὴν ἔκφρασιν ὀνομάζουσα τὸ ψῦχος "χαμηλὴν θερμοκρασίαν" δὲν λύει τίποτε. Τί σημαίνει "θερμοκρασία", οὐδεὶς γνωρίζει. Ὁ ἀπλοῦς ἄνθρωπος λέγων "αἰσθάνομαι ψῦχος" ἐκφράζει τὴν ἀντίληψίν του καὶ τὸ αἰσθημά του, ἀλλ' ἡ Ἐπιστήμη ἀξιοῖ νὰ πλάσῃ ἐν ἀγνωστὸν τι τὸ ὁποῖον νὰ εἶνε ἀνεξάρτητον καὶ τῆς ἀπλῆς ἀντιλήψεως καὶ τοῦ ἀπλοῦ αἰσθήματος, καὶ περὶ τῆς φύσεως καὶ ἐννοίας τοῦ ὁποῖου ἀδυνατεῖ νὰ μᾶς φωτίσῃ. Ἡ "θερμοκρασία" τῆς Ἐπιστήμης εἶνε ἀσύλληπτος ἐννοία ἀκριβῶς διότι ἐπεδιώχθη ἀπολύτως καὶ ἀσχέτως πρὸς τὸν ἄνθρωπον. Τὰ θερμομέτρα, καὶ αἱ μηχαναὶ καὶ τὰ τοιαῦτα εἶνε χρησιμώτατα, ἀλλὰ ἐν τῇ ματαίᾳ ἐπιδιώξει τοῦ ἐπακριβοῦς, λησμονοῦντες ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶνε μείζων τῆς Ἐπιστήμης περιερχόμεθα εἰς ἄτοπα. Ἐν τῇ ἐπιδιώξει τοῦ ἐπακριβοῦς ἡ Ἐπιστήμη περιέρχεται εἰς τὸ ἄτοπον ὅτι διαζευγνύει τὸν νοῦν ἀπὸ τὸ αἰσθημα ἐλπίζουσα νὰ φθάσῃ εἰς ἀξιώματα ἀπόρρητα καὶ ἀδιάσειστα ὑπὸ τοῦ ἀνθρωπίνου αἰσθήματος. Ὁ φανατικὸς ἐπιστήμων ἀποφεύγει κἂν νὰ ὀνομάσῃ χρῶμα τι ὡς ἐρυθρὸν, κυανοῦν, κίτρινον κτλ, ἀλλὰ ἐπιμελεῖται νὰ διατυπώσῃ αὐτὸ διὰ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κυματοειδῶν δονήσεων τοῦ φωτός, ἢ τοῦ αἰθέρος εἰάν θέλῃ νὰ προσδιορίσῃ ἤχον. Ὁμοίως ὁ φανατικὸς θιασώτης τῆς πολιτικῆς οἰκονομίας κρίνει ἐπιστημονικώτερον νὰ θεωρῇ ἀναξίας προσοχῆς τὰς συλλήψεις τῆς δικαιοσύνης, τῆς στοργῆς, τῆς ἀλληλεγγύης διδαχθεὶς ὅτι πᾶσα κοινωνικὴ δράσις ἔχει ὡς ἐλατήριον τὸ ἀτομικὸν συμφέρον καὶ ὅτι πᾶν ἄτομον ἐν τῇ κοινωνίᾳ δὲν εἶνε εἰμὴ οἰκονομικὴ μονάς. Τὸ ὄνειρον τῆς νεωτέρας Ἐπιστήμης ὑπῆρξε νὰ ἐξηγήσῃ τὰ πάντα μηχανικῶς, καὶ αὐτὰ τὰ ἀνθρώπινα αἰσθήματα ἠθέλησε νὰ ἐρμηνεύσῃ ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὰ πορίσματα τῆς μηχανικῆς. Ἐπειράθη νὰ ἄρῃ τὸν πέπλον τοῦ μυστηρίου τὸν καλυπτοῦσα τὴν ἀνθρωπίνην ψυχὴν, διὰ τῆς ἀξιώσεως νὰ συστηματοποιήσῃ μόνον ὅ,τι βλέπει, οὕτως ὥστε εἰάν μηδὲν ἄλλο ἔβλεπεν εἰμὴ τὰ ἐνδύματα τοῦ ἀνθρώπου θὰ ἐρρυθμίζε τὰ πάντα ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶνε φόρεμα. Ἡ φορὰ ἦν ἡ Ἐπιστήμη φαίνεται λαβοῦσα ἀπὸ δύο ἢ τριῶν αἰώνων εἶνε ἐπὶ τὰ ἔξω, ζητοῦσα δηλαδὴ μακρὰν τοῦ κέντρου τὰ δεδομένα τῆς πρὸς ἐνοποίησησιν τῆς ἀληθείας, καὶ εἶνε πρόδηλον ὅτι τοῦτο παθοῦσα εἰργάσθη ἐντὸς κολοσιαίου φαύλου κύκλου. Τὴν κεντρικὴν βᾶσιν τῶν γεγονότων τῆς ἀνθρωπότητος τὴν ἐγκατέλειψεν ὡς ἄγαν ἀχανὴ καὶ ὡς ἀπαιτοῦσαν ἵνα ἐρευνηταὶ ἕκαστος χωριστὸς ἄνθρωπος ὑφ' ὅλας τὰς ἐκφάνσεις του, ἐπομένως ὡς μὴ χορηγοῦσαν κοινὴν συνεννόησιν ἀκριβοῦς διατυπώσεως. Ἀπεσκορῆκισεν οὕτω μίαν μετὰ τὴν ἄλλην ὅλας τὰς ἐνδοτέρας φάσεις τῆς ἀντιλήψεως ὡς ἀβεβαίας καὶ

ποικιλλούσας μὲ ἕκαστον ἄτομον. Ἄλλ' εἶνε ἀδύνατον νὰ ἐπιτευχθῇ τι θετικὸν ἀποσκορακίζομένων τῶν ζωτικωτάτων συμφερόντων ἄτινα περικλείει ὁ κύκλος τῶν παντοίων ψυχικῶν συναισθημάτων· ταῦτα δὲ δὲν εἶνε ἰκανὴ ν' ἀντικαταστήσῃ ἡ ἐπιστημονικὴ θεωρία. Ἀπὸ τὴν Ἐπιστήμην ὁ ἄνθρωπος ἀπεκδέχεται ὄχι μηχανικὴν ἀπλῶς, ἀλλὰ καὶ ζωτικὴν ἐκδούλευσιν. Τὸ σύμπαν δὲν εἶνε μηχανή· εἶνε ζῶν ἐνιαῖος ὀργανισμὸς καὶ πᾶσα ἐρευνα αὐτοῦ δέον νὰ εἶνε ζῶσα, καθολικὴ καὶ συμπαθής.

(Προσεχὲς ἄρθρον θὰ διαλαμβάνῃ περὶ τοῦ μελλοντος τῆς Ἐπιστήμης.)

Ἡ θρησκεία τοῦ Πλουτάρχου. Ἄκρως ἐνδιαφέρον βιβλίον περὶ τοῦ Πλουτάρχου ἐξεδόθη κατ' αὐτὰς ἐν Λονδίνω. Ὁ συγγραφεὺς Ἰωάννης Ὠκερσμιθ καταρτίζει σύνολον ὑπερ δύναιται νὰ χαρακτηρίσθῃ ὡς πλουταρχικὴ θρησκεία. Ἀποκρούει τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ ἐλληνοστοῦ Μαχάφου ὀνομάζοντος τὸν Πλουτάρχον "περιωρισμένον φανατικὸν Ἕλληνα" καὶ ἰσχυρίζεται ὅτι ὁ σοφὸς τῆς Χαιρωνείας συνετέλεσεν ἀθούρως παμμεγίστην ἠθικὴν ἐπανύστασιν ἐν Ἑλλάδι, καὶ ὅτι εἶχε ἐναργεῖς συλλήψεις περὶ τῆς ἐνότητος τοῦ Θεοῦ. Ὁ κ. Ὠκερσμιθ ἀναλύει δεξιῶς τὰς περὶ ἀθανασίας, ἀθείας, δεισιδαιμονίας καὶ νεμέσεως σκέψεις τοῦ Πλουτάρχου· ἐπίσης καὶ τὰ διδάγματα αὐτοῦ περὶ τῆς λαυθανούσης ταυτότητος τῶν ποικίλων θρησκευμάτων, καὶ δεικνύει πειστικῶς ὅτι ἡ ἐλληνικὴ φυλὴ διέτρεφεν αἰείποτε βαθύτατον τινα πόθον νὰ ἴδῃ ἓνα θεῖον χαρακτήρα ἐν μορφῇ ἀνθρώπου, ἓνα υἱὸν Θεοῦ, ἓνα θεῖον ἄνθρωπον κατορθοῦντα νὰ συναρμόσῃ τὸ Σέβας μὲ τὴν Φιλοσοφίαν.

Ἡ ὑγεία εἶνε θετικὴ κατάστασις, ὅπως καὶ ἡ ἀγάπη καὶ ἡ ἀλήθεια, ἐνῶ ἡ ἀσθένεια εἶνε ἀρνητικὴ, ὅπως ἡ ἐχθρότης καὶ ἡ πλάνη. Ὅταν ῥυθμίσῃ τις τοὺς στοχασμοὺς του ἐν θετικότητι στάσεως ἀπέναντι τῆς μὴ ὑγείας συντάσσεται μὲ τοὺς νόμους τῆς ἰάσεως. Πᾶσα ἀρνητικὴ κατάστασις ὑποχωρεῖ ἀπέναντι τῆς θετικότητος ἢν προσλαμβάνει ὁ νοῦς. Ἐν τῇ πραγματικῇ ὄντοτητι καὶ ὑποστάσει του ἕκαστος εἶνε ὑγιής, διότι ἡ πραγματικὴ ὄντοτης καὶ ὑπᾶστασις τοῦ Σύνπαντος εἶνε ὑγεία. Ἐν τῷ κέντρῳ του ἕκαστος εἶνε ὑγιής διότι συγκοινωνεῖ μετὰ τοῦ κέντρου ὅπερ εἶνε ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς. Ὅταν ὁ στοχασμὸς ἐνδιατρίβῃ ἐπιμόνως εἰς τὸ νόημα τῆς συγκοινωνίας ταύτης ὁ ὀργανισμὸς ἀκατασχέτως ἀκολουθεῖ τὴν τοιαύτην στάσιν τοῦ στοχασμοῦ, καὶ ἔκτοτε πᾶσα ὥρα παρερχομένη φέρει πεπρωμένως τὸν ὀργανισμὸν οὐρίως πρὸς τὴν ὑγείαν. Τὸ πνεῦμα ἀναγνωρίζον τὴν ἐνότητα αὐτοῦ μετὰ τοῦ παγκοσμίου πνεύματος καθίσταται πλήρες ζωῆς καὶ αὐτοπεποιθῆσεως καὶ ἐπιβάλλει τὴν ἴασιν εἰς τὸν ὀργανισμὸν του.

ΕΡΕΥΝΗΜΑΤΑ.

Η ΗΘΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ.

Τριῶν φιλοσόφων συστήματα, τοῦ Κάντ, τοῦ Κόντ καὶ τοῦ Ἐμερσον συνεδυσάθησαν ὑπὸ ὀμάδος ἐρευνητῶν ἵνα ἀποτελέσωσι τὰ θεμέλια τῆς πρό τινος ἰδρυθείσης ἐν Λονδίῳ Ἠθικῆς Ἐταιρίας, καὶ κρίνω τὰς προσπάθειάς αὐτῆς ἀξίας ἀναγραφῆς ὧδε διότι ἡ ΕΡΕΥΝΑ τάσσει ὡς ἓνα τῶν σκοπῶν τῆς τὴν παροχὴν ὑπογραμμῶν δράσεως. Ἡ Ἠθικὴ Ἐταιρία ἐπιδιώκει νὰ εἰσαγάγῃ εἰς ὅλα τὰ ἀγγλικά σχολεῖα συστηματικὴν διδασχὴν τῶν ἀρχῶν τῆς Ἠθικῆς ἀνεξαρτήτως θεολογικῶν δοξασιῶν καὶ νὰ καταστήσῃ κύριον μέλημα πάσης τῆς δημοσίας παιδείσεως, ἰδίως τὴν μόρφωσιν χαρακτήρος. Ὁ λόγος τοῦ ἀποκλεισμοῦ τῶν θεολογικῶν δοξασιῶν εἶνε ὅτι μακρὰ ἱστορία ἀπέδειξεν ὅτι ὅσον ἀφορᾷ τὰ διδακτικὰ συστήματα, εἶνε ἀδύνατον νὰ ἐπέλθῃ ὁμοφωνία τις θεολογικῶν πεποιθήσεων καθ' ἣν ἐποχὴν αἱ θρησκευτικαὶ αἱρέσεις μακρὰν τοῦ νὰ εἶνε καταδικασίμοι ἀπεναντίας εἶνε ἐνθαρρυντέαι ἐν ὀνόματι τῆς ἐρέυνης. Ἐντεῦθεν ἡ μόνη διέξοδος εἶνε ἡ ἀντικατασταθῆ ἡ θεολογικὴ διδασκαλία δι' ὑγιῶς συστήματος ἠθικῆς μορφώσεως. Ἡ ἐλπίς τῆς εἰρημένης Ἐταιρίας εἶνε νὰ καταστήσῃ τὸ σύστημα τῆς τοιαύτης ἠθικῆς μορφώσεως ἐνιαῖον καὶ καθολικὸν στηριζόμενον ἐπὶ ἀναλλοιώτων ἠθικῶν ἀξιωματῶν ἀπορροεόντων ἀπὸ τὴν πρὸοδον τῆς παγκοσμίου καὶ πολλαπλῆς ἐρέυνης. Ἀλλὰ πρὶν κατορθωθῆ ἡ γενίκευσις αὕτη ἀπαιτεῖται νὰ ἐξασκηθῶσι διδάσκαλοι ἀρμόδιοι πρὸς τοῦτο, ἔτι δὲ πλέον ἐγχειρίδια κατάλληλα δέον νὰ συγγραφῶσιν. Ἡ Ἐταιρία ἔχει ἤδη ἐπιτελέσει ἔργον προπαρασκευαστικὸν πρὸς ἀσκήσιν διδασκάλων καὶ συγγραφῆς ἐγχειριδίων διότι κατὰ δεκαπενθήμεριαν ἀπὸ τινῶν μηνῶν ὀργανίζει πρότυπα μαθήματα παραδιδόμενα ὑπὸ εἰδικῶν διδακτικολόγων καὶ ἐπιστημόνων ὅπως χρησιμεύσωσιν ὡς νύξεις εἰς μέλλοντας διδασκάλους. Νεαροὶ τὴν ἡλικίαν ἀκροαταὶ ἰδίως προσελκύνονται εἰς τὰς παραδόσεις ταύτας, προσκαλοῦνται δὲ καὶ ἐγνωσμένοι κριτικοὶ ἐπὶ τῷ σκοπῷ νὰ σημειῶσιν τὰ δέοντα περὶ ἐπενεκτέων διορθώσεων εἰς τὴν μέθοδον καὶ τὴν οὐσίαν. Μετὰ τὴν παράδοσιν ἐπακολουθεῖ συζήτησις καὶ κρατοῦνται πρακτικὰ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὀποίων ἡ Ἠθικὴ Ἐταιρία ἐκδίδει φυλλάδια ὑποστελλόμενα δωρεὰν παντὶ τῷ αἰτοῦντι παρὰ τοῦ Γραμματέως (13, Buckingham Street, Strand, London). Ἡ Ἐταιρία ἐσχάτως ὑπέβαλε καὶ ὑπόμνημα εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῆς παιδείας ὑπογεγραμμένον ὑπὸ 191 βουλευτῶν, δημοτικῶν συμβούλων, γυμνασιάρχων καὶ καθηγητῶν πανεπιστημίου. Τὸ ὑπόμνημα τοῦτο ἐξαιτεῖται ἵνα ψηφισθῆ νόμος ἐπιβάλλων νὰ διδάσκωνται καθ' ἑκάστην ἐν παντὶ σχολείῳ αἱ ἀρχαὶ τῆς ἠθικῆς. Τὸ κίνημα εἶνε εἰσέτι νέον καὶ ἀγνωῶ ποίας διαστάσεις θὰ λάβῃ. Ἐχει

ἰσχυροὺς ὑποστηρικτὰς ἐν οἷς τὸν φιλέλληνα λόρδον Avebury. Ἡ ἰδέα Ἐκκλησίας Διεθνούς ἐχούσης τὸ κύρος τῶν ἀρχῶν τῆς ἠθικῆς μόνον, μοὶ φαίνεται κάπως ψυχρά, ἀλλὰ πιθανὸν νὰ χορηγήσῃ τὴν βάσιν καθολικῆς τινος συμπνοίας τῶν διαφόρων χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν.

ΣΧΟΛΕΙΑ ΣΧΟΛΗΣ.

Ἐν Ἀμερικῇ, ἔνθα τόσαι εὐφρεῖς ἐπινοήσεις πηγάζουσι καὶ εὐδοκιμοῦσιν, ἀνεφάνη ἐσχάτως θεσμὸς λίαν χρήσιμος ὀνομαζόμενος "Σχολεῖον σχολῆς". Εἰς τὸ σχολεῖον τοῦτο ἄρρενα καὶ θήλεα ἐλκύονται ὡς εἰς ψυχαγωγικὸν ἴδρυμα γνωρίζοντα ὅτι ἐθεμελιώθη διὰ νὰ τὰ διασκεδάσῃ κυρίως καὶ διὰ νὰ τὰ τέρψῃ περισσότερον ἢ ὅσον θὰ ἐτέρποντο ὀπουδήποτε ἀλλαγῶν. Ἄλλ' ἡ παρεχομένη τέρψις εἶνε τόσῳ ἐντέχνως ὀργανωμένη ὥστε τὰ παιδιά μαθαίνουσιν ἀνεπαισθήτως πλείστα χρήσιμα πράγματα μεταξὺ τῶν ὀποίων ἰχνογραφίαν καὶ ζωγραφικὴν, ἄσμα, πορείαν, χορόν, κολύμβημα, ἀφηγήσεις καὶ βιοτεχνικὰ ἀσχολήματα. Οἱ ἐπιμεληταί, ἡ διδάσκαλοι, εἶνε ὅλοι πεπειραμένα πρόσωπα ἐπὶ μακρὸν ἀσκηθέντα πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον. Ὁ θεσμὸς ἰδίως ἐδημιουργήθη ἵνα σώξῃ τὰ πτωχότερα παιδιά ἀπὸ παντοίων κινδύνων εἰς οὓς εἰσὶν ἐκτεθειμένα κατὰ τὸ διάστημα τῶν διακοπῶν. Ἐν μόνῃ τῇ Νέα Ἰόρκῃ ἀναφέρεται ὅτι 70,000 παιδιά συγκεντροῦνται εἰς τὰ ψυχαγωγικὰ ταῦτα διδακτήρια. Εἰς τοὺς Times τοῦ Λονδίνου, τὸ λαμπρὸν αὐτὸ ἔργον περιεγράφη λεπτομερῶς πρό τινος καὶ μετ' οὐ πολὺ παρόμοιον κατωρθώθη ἐν Λονδίῳ δαπάναις πλουσιῶν ἰδιωτῶν. Τὸ παρελθὸν θέρος ἐλειτούργησε κατὰ πρώτην φοράν καὶ ἀπεδείχθη λίαν ἐπιτυχές. Τριακόσια παιδιά ἐν ἀρχῇ εἰλκυσθησαν, ἀλλ' ἐν βραχεῖ χρόνῳ ὁ ἀριθμὸς ἠῆξησεν εἰς ἑξακόσια. Ἡ ὅλη δαπάνη τῆς διεξαγωγῆς συμποσοῦται εἰς 57 λίρας τὴν ἑβδομάδα ἧτοι 2½ φράγκα δι' ἑκάστον παιδίον. Τί λαμπρὸν ἔργον θὰ ἦτο διὰ τὴν Ἑλλάδα ἐὰν αἱ τόσαι εὐ ἠγμένοι δεσποινίδες τῶν πλουσιῶν τάξεων ἀπεφάσιζον νὰ θυσιάσωσι μερικὰς διασκεδάσεις τῶν ἀφιερῶσαι τὸν χρόνον τῶν εἰς διάσωσιν, περίθαλψιν καὶ διέπλασιν τῶν μικρῶν τούτων! Ἐννοεῖται ὅτι θὰ ἐγένετο χρεία νὰ προπαρασκευάσωσιν ἑαυτὰς προσηκόντως διὰ τὸ τόσῳ δύσκολον τοῦτο εἶδος τῆς κοινωνικῆς ἐργασίας, ἀλλ' αὕτη καθ' ἑαυτὴν ἡ προπαρασκευὴ θὰ ἦτο διέπλασις καὶ ἑαυτῶν καὶ διάσωσις τοῦ πολυτίμου χρόνου τῶν ἀπὸ τὰς φρούδας ἐνασχολήσεως, ἀπὸ τὰς ἐκφραυλιζούσας τὸ ἦθος διασκεδάσεις ἕς παρέχει αὐταῖς ὁ καλούμενος "καλὸς κόσμος". Θὰ ἐκέρδαινον ἀφιερῶμεναι εἰς ἔργα κοινωνικῆς ἀναπλάσεως καὶ θὰ ἐκέρδαινον ἡ κοινωνία ἐὰν ἀφιερῶντο εἰς αὐτὰ ὀλοσχερῶς διότι οὐδέποτε ἀσκεῖ μεγάλην ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν τυχῶν τῆς κοινωνίας ὁ μὴ ἀφοσιούμενος

ψυχῇ τε καὶ σώματι εἰς οἰουδήποτε ὑπὲρ αὐτῆς ἔργον.

ΑΚΤΙΝΟΒΟΛΟΣΤΑ ΣΤΟΡΓΗ.

Ὁ Ἄγγλος ἱερεὺς Ριχάρδος Οὐέστροπ ἐπιστέλλει εἰς τὰς ἀγγλικὰς ἐφημερίδας ἀξιοσημείωτον ἑκκλησίαν ἐν τῇ ὁποίᾳ τουίζει δύο γεγονότα περιελθόντα εἰς τὴν παρατήρησίν του κατὰ τὸ διάστημα τοῦ μακροῦ ἱερατικοῦ αὐτοῦ σταδίου. Πρῶτον, λέγει, τὸ ἐν τέταρτον τοῦ λαοῦ τρέφεται ἀνεπαρκῶς ἕνεκα πείνας καὶ ἄλλων αἰτιῶν. Δεύτερον, τρία τέταρτα τοῦ λαοῦ τελοῦσι παντάπασιν ἔξω πάσης ἐπιδράσεως τῆς χριστιανικῆς ἀληθείας. Ἐν ἄλλαις λέξεσιν, ἡ κοινωμία ἐξέκλινεν ἀπὸ τὸν Χριστιανισμόν καὶ ἔργον ἡμῶν εἶνε νὰ τὴν ἐπαναφέρωμεν εἰς αὐτόν. Ἰπάρχει προφανῆς ἀνάγκη νὰ ὀργανωθῆ κίνημα χριστιανοκοινωνικὸν διότι ὁ Χριστιανισμὸς ὡς εἶνε ἤδη ὀργανωμένος, τουτέστιν ἡ Ἐκκλησία, φαίνεται ὅτι εὐρίσκεται εἰς κατὰστασιν "παραλυτικῆς αἰσιοδοξίας". Ἀνάγκη νὰ γίνῃ ἑκκλησίαις εἰς τὴν κοινὴν γνώμην ὅπως προκαλέσῃ τὴν ἴδρυσιν Χριστιανικῆς Ἀδελφότητος σκοπούσης διὰ τε τοῦ λόγου καὶ τῶν ἔργων τῆς καὶ πρὸ πάντων διὰ τοῦ γηθοσύνου ἐνθουσιασμοῦ τῆς μεγάλης ὑπὲρ τοῦ ἀνθρώπου στοργῆς νὰ κατορθώσῃ διὰ τὸν εἰκοστὸν αἰῶνα ὅ,τι ἡ Φραγκισκανὴ Ἀδελφότης κατάρθωσε διὰ τὴν Εὐρώπην κατὰ τὸν δέκατον τρίτον. Τὰ μέλη τῆς Χριστιανικῆς Ἀδελφότητος δεόν νὰ εἶνε πεφωτισμένα καὶ ὑπερτέρας ἐμπνεύσεως· πρέπει νὰ εἶνε σωσιαλισταὶ ὡς ἦτο ὁ Χριστός. Πρέπει νὰ εἶνε ἐμπλεα ἀγάπης πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ἐπίσης ἐμπλεα ἀγάπης πρὸς τὸν Ἄνθρωπον. Πρέπει νὰ διαιωτῶνται καὶ νὰ ἐργάζονται μετὰ καὶ ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ, νὰ συμμερίζονται τὰς περιστάσεις του, καὶ νὰ βλέπωσιν ὅπως μόνον οἱ ἐξ ἀγάπης ἀκτινοβολοῦντες ὀφθαλμοὶ δύνανται νὰ βλέπωσι, τὰς πραγματικὰς χρείας ἅς αὐτὸς ἀδυνατεῖ νὰ ἐκφράσῃ. Ὁ κ. Οὐέστροπ προσφέρει ἑαυτὸν νὰ περιέλθῃ μετ' ἄλλων καθ' ὅλον τὸν χειμῶνα, πᾶσαν πόλιν καὶ πᾶσαν κώμην πρὸς τὸν ἀνωθι σκοπὸν, καὶ ἐν τέλει τῆς ἐκκλήσεως αὐτοῦ ἀναφωνεῖ. "Ἐὰν θέλωμεν νὰ καταστήσωμεν τὴν βρεταννικὴν Ἀυτοκρατορίαν ἀληθῶς μεγάλην, ἐνδοξὸν καὶ μόνιμον πρέπει νὰ φαιδρύνωμεν, ἀνυψώσωμεν καὶ μορφώσωμεν τοὺς υἱοὺς καὶ τὰς θυγατέρας τῆς ἐργατικῆς τάξεως ὑπὲρ ὧν μακρὰ πείρα μὲ ἐδίδαξε νὰ τρέφω ἀγάπην καὶ ἐμπιστοσύνην."

Ἡ ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΟΥ.

Ὡς πλέον ἢ ἄπαξ ἔσχον ἀφορμὴν νὰ ἀναγράψω, οὐδαμῶς τὰ ζῶα τυγχάνουσι τόσης περιποιήσεως καὶ ἀγάπης ὅσης ἐν Ἀγγλίᾳ ἔνθα καὶ αὐστηρῶς τιμωροῦνται ὑπὸ τοῦ νόμου οἱ ἔστω καὶ ἐπ' ἐλάχιστον κακοποιοῦντες αὐτά. Παρόμοιον φρόνημα ἐκράτει ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἑλλάδι ὀφειλόμενον εἰς τὰς

ἀποκαλύψεις τῶν φιλοσοφικῶν ἐρευνῶν, ἀλλὰ τὸ σημερινὸν μοναδικῶς κρατοῦν ἐν Ἀγγλίᾳ εἶνε βαθέως ἐρριζωμένον ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ λαοῦ. Μῦθλα ταῦτα ὑπάρχουσι σωματεία λειτουργοῦντα ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐντυπώσεως ὅτι δὲν εἶνε ἐπαρκῆς ἢ δεικνυομένη ὑπὲρ τῶν ζῶων στοργή. Ἐντεῦθεν συχνάκις τις βλέπει εἰς τὰς ἐφημερίδας ἐντόνους ἐπιστολάς καταγγελλούσας ἀμελείαν τινα ἢ κάκωσιν, ἢ ἄγαν ἐπιεικῆ καταδίκην τινος κατηγορηθέντος ἐπὶ ἀμελείᾳ ἢ κακώσει ζῶων. Τὰ Ἡμερήσια Νέα τοῦ Λονδίνου πρὸ ἡμερῶν ἐδημοσίευσαν τοιαύτην ἐπιστολὴν ἐξ ἀφετηρίας τῶν ἐνεργειῶν αἵτινες καταβάλλονται ἐν πάσῃ τῇ Ἀγγλίᾳ ὅπως ἡ Κυριακὴ καταστῆ ἡμέρα πανδήμου διεξηγήσεως τῶν καθηκόντων τοῦ πολίτου. Ὁ ἐπιστέλλων ὅστις ὑπογράφεται "Ἀνθρωπιστῆς" καὶ εἶνε μέλος τοῦ Ἀνθρωπικοῦ Σύνδεσμου γράφει "Ἐπιτρέψατε νὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχὴν τῶν ὀργανιζόντων τὸν θεσμόν τῆς Κυριακῆς τοῦ Πολίτου εἰς ἐν σπουδαῖον καθήκον ὑπὲρ πολὺ συχνάκις παραβλέπεται. Τὸ καθήκον αὐτὸ τοῦ πολίτου συνίσταται εἰς τὴν φιλόανθρωπον ἐπιμέλειαν τῶν κατοικιδίων ζῶων, ὧν αἱ ὑπηρεσίαι τόσῳ συντελοῦσιν εἰς τὸ συμφέρον τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ ἵππος ἐπὶ παραδείγματι εἶνε ἐν ἐκ τῶν ζῶων ἅτινα πάσχει τὰ πάνδεινα ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν ἀπερισκέπτων. Τί δὲ νὰ εἴπη τις περὶ τῶν ἀπανθρώπων ἂν μὴ θηριωδῶν μεθόδων καθ' ἃς σφάζονται τὰ ζῶα πρὸς βρώσιν;" Ἐν προηγουμένῳ τεύχει τῆς ΕΡΕΤΙΝΗΣ ἀνεγράφη πῶς πρὸ διετίας ἢ τριετίας ἐτυφλώθησαν ἐβδομήκοντα ἵπποι ἐν Ἑλλάδι ἀφεθέντες ἄσιτοι ἐντὸς σκοτεινοῦ ὑπογείου. "Ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὰς μεθόδους τῆς σφαγῆς, ὁ ἑωρακὼς αὐτὰς ἐν τε ταῖς Ἀθήναις καὶ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις δὲν θὰ λησμονήσῃ ποτε τὸ θέαμα. Καὶ ὁμως τίς ἀπόγονος τοῦ Πλουτάρχου ἔγραψε κἂν βραχείαν ἐπιστολὴν εἰς τὸ Νέον Ἀστὺ ἵνα διαμαρτυρηθῇ; Ἡ καὶ ἂν ἔγραφε, τίς θὰ ἀνεγίνωσκεν ἢ θὰ ἐσημείου τοιαῦτα φληναφήματα; Ἡ εἰς τὰ Ἡμερήσια Νέα βραχεῖα ἐπιστολὴ τοῦ Ἀνθρωπιστοῦ ἔτυχεν ἀμέσου ἀπαντήσεως ἀπὸ τὸν γραμματέα τῆς Ἐπιτροπῆς ἣτις ὀργανίζει τὴν Κυριακὴν τοῦ Πολίτου λέγει δὲ ὁ κ. Γάλτων ἐν τῇ ἀπαντήσει του ταύτη ὅτι ἡ διαμαρτυρήσις τοῦ Ἀνθρωπιστοῦ ἐγένετο λίαν ἀργὰ ἢ ὥστε νὰ ληφθῆ ὑπὸ σημείωσιν διὰ τὸ τρέχον ἔτος. Ἡ ψηφισθεῖσα ἑκκλησίαις ἔχει ἤδη συνταχθῆ καὶ σταλῆ πανταχοῦ ἀπὸ τὸν παρελθόντα Μάιον, ἐλήφθησαν δὲ ἀπαντήσεις τετρακοσίων ἱεροκηρῶν συναινούντων νὰ συνεργασθῶσι μετὰ τῆς ἐπιτροπῆς ὀμιλοῦντες ἀπὸ τοῦ ἀμβωνος ὑπὲρ τῆς Κυριακῆς τοῦ Πολίτου. Ὁ κ. Γάλτων προσθέτει ὅτι ἐὰν ὁ Ἀνθρωπικὸς Σύνδεσμος ὑπομνήσῃ τὰ δέοντα κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1903 ἢ γενησομένη τὸν προσεχῆ Μάιον ἑκκλησίαις θὰ συμπεριλάβῃ καὶ τὴν περὶ τῶν ζῶων ὑποθήκην.

ΑΜΥΝΑ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΖΩΗΣ.

Εν Γαλλία προσφάτως ιδρύθη Σύνδεσμος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν *Défense de la vie humaine*. Μεταξὺ τῶν μελῶν ἀριθμοῦνται κορυφαῖοι ἰατροί, συγγραφεῖς καὶ ἐρευνηταί. Ὁ σκοπὸς αὐτοῦ ἐκτίθεται ἐν τῷ κανονισμῷ ὡς ἐξῆς. “Ἐρευνητέον, ἐφαρμοστέον καὶ ὑποστηρικτέον πᾶν νόμιμον μέσον ἰκανὸν νὰ ἐγγυηθῇ εἰς τὸν λαὸν πλήρη ἀσφάλειαν κατὰ τῶν νοθεύσεων πάντων τῶν εἰδῶν τῶν χρησιμευόντων ὡς τροφή.” Ὁ μέγιστος κίνδυνος προέρχεται ἰδίως ἐκ τῆς νοθεύσεως τοῦ γάλακτος εἰς τὴν ὁποίαν ἀφείλονται καθ’ ἃ ἐξηκριβώθη ἑπτακισχίλιοι θάνατοι παιδῶν κατ’ ἔτος ἐν Παρισίοις, ὀγδοηκοντακισχίλιοι δὲ καθ’ ὅλην τὴν Γαλλίαν. Ἡ σταυροφορία τοῦ Συνδέσμου εἶνε γιγάντιον ἔργον ὡς δύναται τις νὰ ἐννοήσῃ ὅταν ἐνθυμηθῇ ὅτι ἡ παντοειδὴς νοθεία διεξάγεται μετὰ μεγάλης τέχνης καὶ ὅτι ὑπάρχει ἰσχυρὸς ὀργανισμὸς τῶν κερδοσκοπῶν ματαιῶν σχεδὸν πᾶσαν νόμιμον προσπάθειαν κατὰ τοῦ δόλου. Ὁ Σύνδεσμος ἐπομένως ἤκιστα θὰ δυνηθῇ ν’ ἀντιπαλαίσῃ τὸ ἐπ’ αὐτῷ κατὰ τοῦ χρηματιστικοῦ καρκίνου ὅστις κατὰ ποικίλας διευθύνσεις κατατρώγει τὰς κοινωνίας. Ἡ πόλις τῶν Παρισίων καταναλίσκει 700,000 λίτρας γάλακτος καθ’ ἑκάστην καὶ ὑπάρχουσιν οἱ ὑποστηρίζοντες ὅτι ἡ διανομὴ αὐτοῦ δέον νὰ καταστῇ ἔργον τοῦ Δήμου. Τοῦτο βεβαίως δὲν θὰ ἦτο εὐκόλον καὶ ἐὰν ἔτι ἀπεδείκνυτο τελεσφόρον κατὰ τοῦ δόλου. Ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ ἐν Ἑλβετίᾳ λειτουργεῖ σύστημα καθ’ ὃ ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας τὰ γαλακτοπωλεῖα προμηθεύονται τὸ γάλα ἀπ’ εὐθείας παρὰ τοῦ παραγωγέως καὶ τὸ σύστημα τοῦτο συνιστᾷ ὃ περὶ τὰ τοιαῦτα ἀρμοδιώτατος Γάλλος Ζιράρ. Τὸ κακὸν τῆς νοθείας ἔχει καθολικὰς διαστάσεις διότι καὶ ἐν Βερολίῳ ἀπέδειξε δεινοτάτην φάσιν ἐσχάτως ὅτε συνεπεία κερδοσκοπικοῦ συναγωνισμοῦ μεταξὺ τῶν γαλακτοπαραγωγέων καὶ τῶν γαλακτεμπόρων, ἡ τιμὴ τοῦ γάλακτος ἐξέπεσε καὶ μετὰ τῆς τιμῆς ἐξέπεσε καὶ ἡ ἀρετὴ του. Οἱ καταναλωταὶ διέμεναν ἀπαθεῖς ἀπέναντι τοῦ θεάματος τοῦ συναγωνισμοῦ, ἀλλ’ ἐκινήθησαν ἅμα εἶδον τὸν κίνδυνον τῆς ἐκφωλλίσεως τοῦ γάλακτος. Δυστυχῶς ἐτάχθησαν μετὰ τῶν ἐμπόρων ἀντὶ νὰ ταχθῶσι μετὰ τῶν γεωργῶν, καὶ τοῦτο ἐκ χρηματιστικοῦ φόβου μὴ οἱ ἔμποροι ὑψώσωσι τὴν τιμὴν ὑπερόγκως. Προσόμοιος κίνδυνος παρομαρτεῖ εἰς τὸν πολλαπλασιασμὸν τῶν ἀχρείων οἴνων οἵτινες πωλοῦνται ἀντὶ μικρᾶς τιμῆς ἀλλὰ δηλητηριάζουσι τὸ νευρικὸν σύστημα. Ἀληθῶς τὰ εἰς τὸν χρηματισμὸν προσφερόμενα ἡμερησίως ὀλοκαυτώματα εἶνε ἀναρίθμητα. Ἄλλ’ εἶνε παρήγορος ἡ σκέψις ὅτι τὸ θηρίου δὲν θὰ ζήσῃ ἐπὶ πολὺ ἀκόμη.

ΓΟΝΙΜΟΠΟΙΗΣΙΣ ΣΤΕΙΡΟΥ ΕΔΑΦΟΥΣ.

Ἀξιοσημείωτος ἐπιστημονικὴ ἀνακάλυψις εἶνε

ἡ χρησιμοποίησις τῶν ἄλλως ἀχρήστων φύκων καὶ χόρτων τοῦ ἀγροῦ πρὸς μετατροπὴν ἀγόνου γῆς εἰς γόνιμον. Παρατηρήθη ὅτι σίτος καὶ γεώμηλα εἶνε ὑγιέστερα ὅταν βλαστάνωσιν εἰς ἀγρὸν καλυφθέντα προηγουμένως ὑπὸ παντοειδῶν ἀχρήστων βοτάνων. Μάλιστα ἀπεδείχθη ὅτι πολλὰ ἐδάφη εἶνε ἐλαχίστης ἀξίας ἐνόσω δὲν ἔσχον τὸ πλεονέκτημα νὰ καλυφθῶσιν ὑπὸ ἀγρίας πύας. Ὁ λόγος τοῦ φαινομένου τούτου εἶνε ὅτι αἱ ῥίζαι αὐτῆς εἰσχωροῦσιν εἰς βάθος ἔνθα ἄλλα φυτὰ δὲν δύναται νὰ εἰσχωρήσωσιν. Ἀνοίγουσι τοιοῦτοτρόπως τὰ ἔγκατα τῆς γῆς εἰς τὴν ἐπίδρασιν τοῦ ἀέρος καὶ τοῦ ὕδατος, ταυτοχρόνως δὲ ἀντλοῦσιν ἐκ τοῦ βάθους πότασσαν καὶ φωσφορικὸν ὀξύ. Τὰ “ἀχρήστα” βότανα κατόπιν ἀποθνήσκοντα κληροδοτοῦσιν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους τὰ πολύτιμα ταῦτα ἄλατα καὶ ὀξέα χρησιμεύοντα ὡς ὑγιεινὴ τροφή τῶν καλλιεργουμένων εἰδῶν. Ἡ πότασσα εἶνε ἀναγκαιότατον εἶδος διὰ τὴν γεωργίαν, ἀλλὰ καὶ τὸ οὐχ ἥττον ἀναγκαῖον ἄζωτον ἐπιτυγχάνεται διὰ τῶν φύλλων τῶν ἀγρίων φυτῶν καὶ οὕτω συμπληροῦνται οἱ δύο ὅροι οὓς ἀπαιτεῖ πᾶν ἔδαφος ὅπως εἶνε πλούσιον, δηλαδὴ πότασσαν καὶ ἄζωτον. Οὕτως ἀμμώδη καὶ ἐλώδη ἐδάφη γίνονται γονιμότερα διὰ σπορᾶς ἐπ’ αὐτῶν ἀγρίας χλόης, ἀρκεῖ αὕτη μετὰ τὴν βλάστησιν, ἀνάπτυξιν καὶ παρακμὴν αὐτῆς νὰ διατηρηθῇ ἐπιμελῶς ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν. Ἐκθέσεις ὑποβληθεῖσαι εἰς τὴν ἀμερικανικὴν κυβέρνησιν παραγγείλασαν τοιαῦτα πειράματα ἀποδεικνύουσιν ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ τῆς μεθόδου ταύτης ἐπὶ δύο συνεχῆ ἔτη μετέβαλεν ὀλοσχερῶς τὸ ἔδαφος ὅχι μόνον κατὰ τὴν σύνθεσιν ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ χρῶμα. Μία τῶν ἐκθέσεων ἀναφέρει ὅτι οἱ ἀποσυντιθέμενοι φύκοι ταμιεύουσι πρὸς πρόχειρον χρῆσιν τῶν ῥιζῶν οἰουδήποτε καλλιεργησίμου εἶδους ὅχι μόνον ὅλον τὸ ἄζωτον ὅπερ ζῶντα ἔτι εἶχον ἀντλήσει ἀπὸ τὴν ἀτμοσφαῖραν ἀλλὰ καὶ τὰ λιπάσματα ἅτινα ἀκολουθῶς ἐφηρμόσθησαν. Ἡ κυβέρνησις θέλουσα νὰ ἐξακριβώσῃ πόσιν χημικὴν ἀξίαν ὁ φύκος ἀντλεῖ ἀπὸ τὴν ἀτμοσφαῖραν ἐφύτευσε δι’ αὐτοῦ ἀμμώδη ἀγρὸν ἐντελῶς ἄμοιρον χημικῶν οὐσιῶν. Μετὰ τὸν θερισμὸν καὶ τὴν ἀποτέφρωσιν ἡ ἀνάλυσις ἀπέδειξεν ὅτι ἡ τέφρα ἐνὸς τόννου χόρτου περιέχει ἄζωτον ἀξίας ἑκατὸν εἴκοσι φράγκων, πότασσαν δὲ καὶ φωσφορικὸν ὀξύ ἀξίας εἴκοσι πέντε φράγκων. Ἐν ἄλλαις λέξεσιν ἀπὸ δύο στρέμματα ἐδάφους παντάπασιν ἀγόνου καὶ ἀχρήστου ἐξάγονται λιπάσματα ἀξίας ἑκατὸν τεσσαράκοντα πέντε φράγκων διὰ προηγουμένης ἐπ’ αὐτῶν καλλιεργίας τοῦ ἀχρήστου φύκου.

ΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΝ ΣΩΜΑ.

Ἡ γνωστὴ διὰ τὰς ψυχολογικὰς ἐρεῖνας τῆς πρυγγήπισα Καραντζᾶ, ἱδρύσεν ἐσχάτως περιοδικὸν οὗ τὸ πρόγραμμα εἶνε κατὰ μέγα μέρος παράλληλον πρὸς τὸ πρόγραμμα τῆς ΕΡΕΥΝΗΣ.

Γράφεται ἐν τῇ σουηδικῇ γλώσσῃ καὶ ἐκδίδεται ἐν Σποκχόλμῃ (39, Valhallavägen Stockholm), ὀνομάζεται δὲ XX: e Seklet ἤτοι Εἰκοστός Αἰών. Τὸ πρῶτον τεύχος αὐτοῦ περιέχει ἄρθρα πολλοῦ λόγου ἄξια ἀναφερόμενα εἰς ζητήματα κοινωνιολογικά, ὑγιεινολογικά, θεοσοφικά, βιολογικά. Ὡς ὀρθῶς λέγει ἡ πριγκίπισσα Καραντζᾶ ἐν τῷ προλόγῳ της, ὅταν ἡ ἀφηρημένη θεολογία ἀντικατασταθῇ ὑπὸ τῶν πρακτικῶν ἀρχῶν τῆς Βιολογίας, πᾶν κοινωνικὸν πρόβλημα λύεται ἀφ' ἑαυτοῦ ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ χριστιανικοῦ φωτός. Ἐν ἄρθρῳ περὶ τῆς νεκρωσίου ἀκολουθίας στηλιτεύει τὴν φράσιν "Χοῦς εἶ καὶ εἰς χοῦν ἀπελεύσει" καὶ ὑπενθυμίζει ὅτι εἶνε καιρὸς νὰ ἀντικατασταθῇ διὰ τῆς φράσεως "Ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἦλθες καὶ εἰς τὸν Θεὸν ἐπανέρχῃς διότι σὲ ἀπέπλυνε πάσης κηλίδος ἡ ἀγάπη καὶ ἡ χαρὰ τοῦ ζῶντος Χριστοῦ." Προβαίνουσα ἡ ἀρθρογράφος τουίζει τὴν ἀνάγκην ἣτις ὑφίσταται ὅπως διαπιστωθῇ εἰς τοὺς θρηνοῦντας τὴν ἀπώλειαν τῶν οἰκείων καὶ φίλων τῶν ὅτι τὸ σκεπτόμενον καὶ ἐνσυνείδητον ὄν ὅπερ ἐγνωρίσαμεν καὶ ἠγαπήσαμεν οὐδέποτε χάνει τὴν ὑπόστασίν του. Ἐκαστος ἐξ ἡμῶν εἶνε ἐφωτισμένος μὲ ἐνδότερον σῶμα (ὡς ἀναφέρει ὁ Παῦλος ἐν τῇ πρὸς Κορινθίους ἐπιστολῇ Α' κεφ. 15) καὶ τὸ σῶμα αὐτὸ τὸ ἐνδότερον δὲν ὑπόκειται εἰς τὴν φθορὰν εἰς ἣν ὑπόκειται τὸ ὄρατον σῶμα, ἀλλὰ χρησιμεύει διὰ τὰς μετὰ θάνατον συνθήκας βίου. Αὐτὸ τὸ πνευματικόν, οὕτως εἰπεῖν, σῶμα εἶνε τὸ ἀφομοιοῦν τὰ ἑκατομμύρια ἄτομα ἐξ ὧν τὸ ὄρατον σῶμα συνίσταται, καὶ τὸ διατηροῦν τὴν ἀτομικότητά μας μεθ' ὅλας τὰς ὑλικὰς μεταλλαγὰς ἃς ὑφίσταμεθα ἀποβάλλοντες ὀλόκληρον τὸ ὑλικὸν σῶμα μας ἀνὰ πᾶσαν τριετίαν καὶ ἴσως συχνότερον. Τὸ περιοδικὸν περιέχει καὶ μελέτην συγκρίνουσαν τὸν Τολστόη πρὸς τὸν Νίτσε, παρέχει σύννοψιν τῶν ἀνθρωπιστικῶν ἐνεργειῶν τῆς συγχρόνου ἐποχῆς καὶ κοσμεῖται ὑπὸ τῆς διασήμου εἰκόνας τοῦ Γάλλου ζωγράφου Tissot παριστῶσαν τὸ πνευματικὸν σῶμα τῆς ἀποθανούσης μνηστῆς του ὡς εἶδεν αὐτὸ ὁ καλλιτέχνης φανερῶθεν πρὸ αὐτοῦ.

Ὅσον εἰγενὲς προνόμιον νὰ δύναται τις νὰ ἐγγίξῃ τὴν ψυχὴν καὶ τὴν θέλησιν τῶν ἀνθρώπων καὶ νὰ ἐξεγείρῃ αὐτοὺς εἰς ἐκτέλεσιν μεγάλων καὶ γενναίων ἔργων.—Δρῶμμονδ.

Τρία μόνον βήματα ἀπέχει ἀφ' ἡμῶν ὁ παράδεισος. Τὸ πρῶτον εἶνε ὁ ἀγρὸς στοχασμὸς, τὸ δεῦτερον ὁ καλὸς λόγος, τὸ τρίτον ἡ ἀγαθὴ πράξις.—Περσικὴ φιλοσοφία.

Μόνον ἐκεῖνη ἡ διάνοια εἶνε ἱκανὴ καὶ ἁρμοδιὰ νὰ λύσῃ δύσκολα προβλήματα ἢ ὅποια ἔχει αἰσθανθῇ τὸν ἐνθουσιασμὸν τῆς καλλιτεχνίας διότι τὸ ἄραϊον καὶ τὸ ἀληθὲς ταυτίζονται καὶ δὲν δύναται νὰ διακριθῇ τὸ ἓν ἀπὸ τοῦ ἄλλου.—Πλάτων.

Κοινωνία αἰτῖνες ἀρχίζουσιν ἔργον ἀναμορφώσεως ἀφοῦ ἡ χεὶρ τῆς καταστροφῆς τεθῇ ὀριστικῶς ἐκ' αὐτῶν δὲν προφθάνουσι νὰ συμπληρώσῃ τὸ ἔργον των.—Lord Rosebery.

Ὅτε ὑπάρχει οὔτε μέλλει νὰ ὑπάρξῃ τίποτε ἀληθὲς ἢ καλὸν τὸ ὅποιον νὰ μὴ ὀφείλεται εἰς τὴν ἔρευναν.—Κοραῆς.

ΠΡΟΦΗΤΑΙ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΣΜΟΥ. ΠΛΑΤΩΝ.

Ὁ Ἐμερσον λέγει ὅτι οἱ εἰκοσιτρεῖς τελευταῖοι αἰῶνες, ἡ Εὐρώπη σύμπασα, ἡ Φιλοσοφία, ὀλόκληρος ἡ Μάθησις συνοψίζονται εἰς τὴν λέξιν Πλάτων. Μέγα πρόβλημα πάντοτε ἔσται πῶς κατώρθωσεν ὁ Πλάτων νὰ ἀφομοιώσῃ εἰς ἑαυτὸν πάντα ταῦτα, ἐν ἄτομον αὐτὸς νὰ γίνῃ Εὐρώπη, Ἱστορία, Φιλοσοφία καὶ Μάθησις. Πάντες οἱ κατόπιν αὐτοῦ φιλοσοφήσαντες εἶνε ἀπόγονοί του, ἐντούτοις οὐδεὶς μέχρι τοῦδε προσήγγισε τὸ ἀνάστημά του. Ὁ βίος, ἡ δράσις τοῦ Ἀθηναίου Φιλοσόφου ἔχει τὸ σπάνιον προνόμιον ὅτι σημεῖοι ἐποχῆν ἐν τῇ σταδιοδρομίᾳ τῆς Ἀνθρωπότητος. Ἐλέχθη ὅτι ἡ ποίησις οὐδέποτε ἤρθη εἰς πτῆσιν ὑψηλότεραν ἢ ὅσῳ ἐν ταῖς σελίσιν τοῦ Τιμαίου καὶ τοῦ Φαίδρου καὶ ὅτι ἐὰν δὲν ἐκώλυε τὸ γιγάντιον ἀνάστημα τοῦ Σαιξπήρου θὰ ἐχώρει καὶ οὗτος νὰ ταχθῇ ὡς ὁ μέγιστος μαθητὴς τοῦ Πλάτωνος. Τὸ μεγαλεῖον του δὲν ἔγκειται εἰς τὴν πρωτοτυπίαν του. Δὲν ἦτο τόσῳ πρωτότυπος ὅσῳ συνθετιστής. Ἐκέκτητο τὴν δύναμιν τῆς εὐστόχου ἐρεύνης. Ἐξέλεγεν, ἀπέρριπτεν ὅ,τι τοπικὸν καὶ πρόσκαιρον, κατειργάζετο, συνεδύαζε, διεμόρφου, ἔπλαπτεν, ἐδημιούργει. Ἦτο ἀληθὲς ἀλχημιστὴς γνωρίζων πῶς νὰ ἐξάγῃ τὸν καθαρὸν χρυσὸν ἀπὸ πᾶν ὅ,τι καθίστα θέμα ἐρεύνης. Τὴν μεγαλουργικὴν ταύτην ἰδιοφυίαν πλὴν τοῦ Πλάτωνος ἐκέκτηντο δύο ἄλλοι, ὁ Ὀμηρος καὶ ὁ Σαιξπήρος. Τὸ μυστικὸν τῆς παγκοσμίου εὐδοκιμήσεώς του εἶνε ἡ εἰλικρίνεια τοῦ ἠθικοῦ σκοποῦ του, ἣτις κατέστησε αὐτὸν προσφιλῆ εἰς τὸ ἀνθρώπινον γένος ἀπ' ἐυστίκτου. Μεγαλοφυΐα του καὶ πρωτοτυπία του εἶνε ὁ Ἀνθρωπισμὸς του. Σύστημα δὲν δύναται ν' ἀποτελεσθῇ ἀπὸ τὰ συγγράμματά του ἀλλὰ ἐκ τῆς δαψιλείας τῶν ἰδεῶν του δύναται νὰ διατυπωθῇ μία θεμελιώδης κεντρικὴ ἰδέα ἣτις εἶνε καὶ ὁ ἀκρογωνιαίος λίθος τοῦ γνησίου Χριστιανισμοῦ, ὡς ἐπίσης εἶνε ὁ ἀκρογωνιαίος λίθος παντὸς ἀνοθεύτου θρησκέυματος, ὁ γνώμων πάσης ὑγιούς δράσεως καὶ ἡ ἐγγύησις πάσης χρηστῆς ἐλπίδος περὶ τοῦ ἀνθρώπινου μέλλοντος. Ἡ κοσμοπαραγωγὸς αὕτη θεμελιώδης ἰδέα συνίσταται εἰς τὸ ἀξίωμα ὅτι ἐκ τῶν δύο φύσεων τοῦ ἀνθρώπου ὧν ἡ μὲν εἶνε ὑπανθρωπίνη, ἡ δὲ ὑπερανθρωπίνη, ἡ ὑπανθρωπίνη δέον, πρὸς ἐπίτευξιν ἀρτίου ἀνθρωπισμοῦ, νὰ τελῇ διηνεκῶς ὑποταταγμένη εἰς τὴν ὑπερανθρωπίνην. Αὕτη εἶνε ἡ πλατωνικὴ σφραγὶς ἢ τιθεμένη εἰς ὅλους τοὺς στοχασμοὺς οὓς ἡ κοινὴ ὁμολογία τῆς Ἀνθρωπότητος κρίνει ἀρίστους. Ἀληθῶς τίς τολμᾷ νὰ ἐμφανίσῃ τὰς σκέψεις του ἀνευ τῆς σφραγίδος ταύτης; Ἀπελευθέρωσις ἀπὸ τοῦ ζυγοῦ τῆς Φύσεως ἰδοὺ ὁ μέγας σκοπὸς τοῦ Πλάτωνος, καὶ ὁ πολικὸς ἀστήρ τῆς ἀγωνιζομένης Ἀνθρωπότητος ἔκτοτε. Ἡ σύλληψις τῆς ζωσῆς ἰδέας περὶ τοῦ ἐνιαίου τῆς Θεότητος ἐπότισε τὸν ἐγκέφαλον του καθ' ὃν

χρόνον διέτριβεν ἐν ταῖς χώραις τῆς Ἀνατολῆς. Τὸ πνεῦμα τῆς Ἀσίας, ἐν τῇ διανοίᾳ τοῦ Πλάτωνος συνδυάσαν ὅ,τι ἔχει ἄριστον μὲ ὅ,τι ἄριστον ἔχει τὸ πνεῦμα τῆς Εὐρώπης ἐξησφάλισε τὴν θαυμαστὴν ἐκείνην ἰσορροπίαν ἣν μαρτυρεῖ πᾶσα φράσις καὶ πᾶσα μελέτη τοῦ ἀνδρός. Ἐπαυελθὼν εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀφ' ἧς τὸν εἶχεν ἀπωθήσει ἢ ἐκβαρβαρωτικὴ τάσις τῶν πολιτευομένων τῆς, ἀπεκόμισεν ἐκ τῆς Αἰγύπτου καὶ ἐκ τῆς Ἰνδίας ἀκριβῶς τὰ στοιχεῖα ὧν ἡ Εὐρώπη εἶχεν ἀνάγκην — σύνθεσιν καὶ ἐνότητα στοχασμῶν. Ἐπὶ εἰκοσαετία, ἀπὸ τοῦ 388 μέχρι τοῦ τελευταίου ἔτους τῆς ζωῆς του, 347, ἐδίδασκεν ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ καὶ ἔγραφε τοὺς Διαλόγους του. Ἐν τῇ βραχεῖα ταύτῃ σημειῶσει δὲν εἶνε δυνατόν νὰ λεχθῶσιν ἐπαρκῆ περὶ τῆς διδασκαλίας του, ἀλλὰ σημεία τινὰ αὐτῆς ἀκροβιγῶς δύνανται νὰ ὑπομνησθῶσιν. α'.) Ὁ Πλάτων ὑπέδιδε μεγάλην σημασίαν εἰς τὸ εἶδος τῆς τροφῆς θεωρῶν ὅτι ἐξ αὐτῆς κατὰ τὸ πλεῖστον ἐξαρτῶνται τὰ ἐλατήρια τῆς ἀτομικῆς καὶ κοινωνικῆς διαγωγῆς. β'.) Ἡ φιλαυτία καὶ τὸ μισέρευνον εἰσὶ τὰ δύο προσκόμματα τῆς ἀνθρωπίνης προόδου. γ'.) Οὐδεὶς πολίτευόμενος εἶνε φίλος τῆς πατρίδος του ἐκτὸς ἐὰν εἶνε ἀφωσιωμένος εἰς τὴν αὐστηρὰν ἀλήθειαν, ἀφιλαυτος, ἀφιλάργυρος, ἀφιλήδονος, φιλέρευνος, ἀκριβοδίκαιος, γλυκὺς, εὐμνήμων, ὀξύνοος, μουσοτραφής. δ'.) Πᾶν ὅ,τι ὑπάρχει ἔχει ἰδίαν τινα ψυχὴν, ἀγνήν, πρὸς ἣν ἀπαύστως τείνει, παλαιῶν κατ' ἀντιδράσεων. Ἡ κοινωνία ἔχει ψυχὴν τοιαύτην. Ἐπίσης καὶ ἡ Ἀνθρωπότης. Τὴν ἀτομικὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὰς τύχας αὐτῆς μετὰ τὸν θάνατον τοῦ σώματος περιγράφει ἐν τῷ Φαίδωνι, ὅστις μετὰ τὴν Πολιτείαν εἶνε ὁ περιφημότερος τῶν Διαλόγων του ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν. Τὸ δεύτερον καὶ τρίτον βιβλίον τῆς Πολιτείας περιέχει τὰς περὶ τροφῆς ἀρχὰς τοῦ Πλάτωνος ἐξ ὧν καταφαίνεται ἢ κατὰ τῆς κρεοφαγίας ἀποστροφή του. Τὸ πέμπτον βιβλίον ἐκτίθησι τὰς κοινωνιστικὰς πεποισθήσεις του αἰτινες ἔκτοτε ἐνέπνευσαν τόσους μεγαλοφυεῖς ἀναμορφωτὰς καὶ συγγραφεῖς Εὐτοπιῶν. ε'.) Τὸ ψεῦδος εἶνε ἐπιβλαβέστερον τῆς ἀνθρωποκτονίας καὶ ἡ ἀμάθεια (ἀκούσιον ψεῦδος) ἀπευκταίωτέρα τῆς ἀκουσίας ἀνθρωποκτονίας. ς'.) Οὐδεὶς κακουργεῖ ἀσμένως. ζ'.) Ἡ ψυχὴ δύναται νὰ διαπλάσῃ τὸ σῶμα. η'.) Ἡ μόνη λογικὴ τιμωρία τοῦ ἐκρύθμως βιοῦντος εἶνε νὰ μεταβληθῶσιν οὕτω αἱ συνθήκαι τοῦ βίου αὐτοῦ ὥστε νὰ βιοῖ τοῦ λοιποῦ ἐρρῦθμως. θ'.) Μείζον κακὸν δὲν δύναται νὰ εἰσαγάγῃ τις εἰς τὴν ψυχὴν του παρὰ τὴν ἔφεσιν τοῦ βλάψαι ἄλλον, καὶ τὰνάπαλιν οὐδὲν καλὸν μείζον τῆς ἐφέσεως τοῦ ὠφελῆσαι ἄλλον. ι'.) Τὸ πεφωτισμένον συμφέρον εἶνε ὁ ἀσφαλὴς γνώμων ἐκάστου. ια'.) Πᾶσα μεταξὺ τῶν δύο φύλων συνάφεια εἶνε ἀνυψωτικὴ ἐὰν ἔχῃ τὸν ἀδελφικὸν χαρακτῆρα ὡς ἰδεῶδες αὐτῆς,

ἀποκτηνωτικὴ δὲ ἐὰν ἀφορᾷ εἰς τὴν ἀπόλαυσιν. ιβ'.) Πᾶσα γνώσις εἶνε ἀνάμνησις.—Τοὺς ἀτενίζοντας πιστῶς εἰς τὰ ἰδεῶδη ταῦτα, οὓς οἱ χυδαῖοι ἀποκαλοῦσιν “ἰδεολόγους”, ὁ Πλάτων ἐθεώρει μεμημένους, ἐνῶ τοὺς λεγομένους “πρακτικοὺς ἀνθρώπους” ἀπεκάλει ἀμνήτους καὶ χυδαίους ἀτε βλέποντας μόνον σκιάς καὶ ἐκλαμβάνοντας αὐτὰς ὡς πραγματικότητας. Ἐν κεφαλαίῳ εἰπεῖν, ὁ Πλάτων διησθάνθη τὸ χριστιανικὸν ἰδεῶδες καὶ ἐμφορηθεὶς αὐτοῦ τὸ προεξήγγειλε μετὰ μοναδικοῦ ζήλου. Ὁ Χριστὸς ἐδίδασκεν ὅτι ἕκαστος ἀνθρώπος ἔχει προσωπικὴν σχέσιν μὲ τὸν Θεόν. Ὁ Πλάτων δὲν εἶπε τοῦτο ῥητῶς, ἀλλ' ὑπέδειξεν ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη φύσις καθίσταται σώα καὶ δὴ θεία ὅταν ἀτενίζῃ εἰς τὴν θεότητα, καὶ ἴσως ἡ Πολιτεία δὲν εἶνε ἄλλο τι εἰμὴ ἀλληγορία τῆς μεθόδου καθ' ἣν δέον νὰ παρασκευάζεται ἐκάστη ἀτομικὴ ψυχὴ ὅπως ἐξελισσεταὶ πρὸς τὴν διεύθυνσιν τοῦ θείου. Δὲν διατυπώνει πρότυπον τι πολιτικῆς ὀργανώσεως ἐπιτεύξιμον, ἀλλ' ἐπιδιῶξιμον. Τοιαύτη τις, λέγει, εἶνε ἡ εἰκὼν τῆς κοινωνικῆς ἁρμονίας, ἀλλ' ἂν δὲν δυνάμεθα ν' ἀποδείξωμεν ὅτι εἶνε ἐπιτεύξιμος, δὲν ἔπεται ἐκ τούτου ὅτι δὲν εἶνε ἐπιδιῶξιμος. Ἡ νεωτέρα ἔρευνα κατεδίκασέ τινα τῶν χαρακτηριστικῶν τῆς Πολιτείας, ὡς φερ' εἰπεῖν, τὴν δουλείαν ἣν ὁ Πλάτων ἐθεώρει ἀναπόφευκτον, ἄλλως ἐξαιρέσει αὐτῶν, οὐδὲν κωλύει νὰ θεωρήσωμεν τὴν κοινωνικὴν ἁρμονίαν καὶ ἐπιδιῶξιμον καὶ ἐπιτεύξιμον, τοῦθ' ὅπερ ὁ Πλάτων φαίνεται προαισθανθεὶς ὡς δεικνύει ἡ φράσις τῆς προσευχῆς ἣν συνέταξε καὶ παρήγγειλεν εἰς τοὺς φίλους του: “Θεέ, δὸς ἡμῖν ὅ,τι καλόν, εἴτε τὸ αἰτούμεν εἴτε μὴ, καὶ ἀπότρεψον ἀφ' ἡμῶν πᾶν ὅ,τι ἐπικίνδυνον, ἔστω καὶ ἂν αἰτῶμεν αὐτό.” Ἐκ τῶν ἔργων του ἐξεπορεύθησαν σχεδὸν ὅλα τὰ φιλοσοφικὰ καὶ θρησκευτικὰ συστήματα, καὶ ὁ Ἐμερσον παρατηρεῖ ὅτι ἐὰν ὀλόκληρος ἡ μάθησις καὶ φιλολογία τοῦ κόσμου ἐξηφανίζετο καὶ ἔμενον μόνον τὰ ἔργα τοῦ Πλάτωνος, ἐξ αὐτῶν θὰ προέκυπτεν ὡς ἐκ σπέρματος νέα πλουσία μάθησις καὶ φιλολογία. Ὁ Βάκων ἀποκαλεῖ τὴν διαλεκτικὴν τοῦ Πλάτωνος παιδαριῶδη, καίτοι ὠφείλου εἰς αὐτὴν μέγα μέρος τῆς φιλοσοφίας του. Ἄλλ' ἴσως ἀμφοτέρω οἱ φιλόσοφοι οὗτοι, ὅ,τε Ἀμερικανὸς καὶ ὁ Ἀγγλος, ἔχουσι δίκαιον διότι τὸ ὠφελὲς καὶ τὸ σπερματικὸν τοῦ λόγου συμβαδίζουσιν. Ὁ κύριος σκοπὸς τοῦ πλατωνικοῦ διαλεκτικοῦ ὕφους εἶνε νὰ διακεντήσῃ τὰς φιλερένους τάσεις, οὕτως ὥστε πᾶν ζήτημα ν' ἀποκαλύπτεται ὑφ' ὄψιν τὰς ἐπόψεις του. Ὁ ἐπικρίνων τὴν διαλεκτικὴν τοῦ Πλάτωνος ὡς ἀφελῆ, εἶνε ἀφελὴς ὅσῳ ὁ ἐπικρίνων τὸ μῆκος τῆς ὁδοῦ ἣν πεζοπορῶν θέλει νὰ διανύσῃ τὸ ταχύτερον. Ὁ Πλάτων ἐγεννήθη κατὰ τὸ ἔτος περίπου καθ' ὃ ἀπέθανεν ὁ Περικλῆς, δύναται δὲ νὰ θεωρηθῆ μαθητῆς τοῦ Πυθαγόρα ὅσῳ καὶ τοῦ Σωκράτους. Ἴσως τὸ χαρακτηριστικώτερον ἐπεισόδιον τῆς δράσεώς του εἶνε ἡ ἀπόπειρά του

ὅπως θεμελιώσῃ ἐν Συρακούσαις πυθαγορικὴν Συμπολιτείαν. Αἱ Συρακοῦσαι τότε ἦσαν ἡ δευτέρα πρωτεύουσα τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ ἐν αὐταῖς καθὼς καὶ εἰς ὀλόκληρον τὸ μεσημβρινὸν μέρος τῆς ἰταλικῆς Χερσονήσου διέτριβον οἱ ἐπιφανέστατοι Πυθαγόρειοι ἐν οἷς ὁ διάσημος μαθηματικὸς καὶ μηχανικὸς Ἀρχύτας. Αὕτη ἦτο ἡ δευτέρα εἰς Ἰταλίαν ἐπίσκεψις τοῦ Πλάτωνος, τὰς λεπτομερείας δὲ τῆς πρώτης περιεχει ἡ ἐβδόμη τῶν σωζομένων ἐπιστολῶν του. Ὁ Πλάτων δὲν ἦτο πατριώτης. Πᾶς ἀναγινώσκων αὐτὸν τὸν εὐρίσκει ὁμοεθνή του. Ὁ Ἀγγλος ἀγγλικώτατος, ὁ Γερμανὸς τευτονικώτατος, ὁ Ἰταλὸς λατινικώτατος. Οἱ σύγχρονοὶ τὸν ἀπεκάλουν λογοκλόπον, ἀλλ' ὁ μεγαλοφυῆς γνωρίζει πῶς νὰ δανεῖζεται, καὶ ἡ κοινωμία ἀσμένως λησμονεῖ τοὺς παλναριθμοὺς τέκτονας οἵτινες ἐργάζονται ὑπὸ ἓνα ἀληθιμόνητον ἀρχιτέκτονα. Ὁ Πλάτων κατέστησε τοὺς φωστῆρας πάντων τῶν ἐθνῶν τέκτονάς του. Ἄλλως τε, προσθέτει ὁ Ἐμερσον, ποῖον βιβλίον ὑπάρχει ὅπερ θὰ ἠδύνατο νὰ ὑπάρξῃ εἰ μὴ ἄλλα βιβλία συνέβαλλον εἰς ὑπαρξίν του; Καὶ ποῖα οἰκία θὰ ἠδύνατο νὰ κτισθῇ εἰ μὴ ἤρύετο τὰ ὑλικά της ἀπὸ τὸ δάσος, ἀπὸ τὸ μεταλλεῖον, ἀπὸ τὸ λατομεῖον, ὡς ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τοὺς προγόνους του; Ἀποδημήσας πρὸς ἔρευναν, ἀντλησὶν καὶ συνθετισμὸν, ὁ Πλάτων πᾶν τὸ περὶ ἑαυτὸν μετέβαλλεν εἰς χρῶμα καὶ ὕλην οἰκοδομικὴν, καὶ πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν θὰ ἐχρησίμευον αὐτῷ καὶ σύζυγος καὶ τέκνα, εἰ μὴ εἶχε, πρὸς ὃν αἱ χῶραι καὶ τὰ ἐξ ὧν αἱ χῶραι σύγκεινται, οἱ νόμοι τῶν ἀνθρώπων, τὰ δεινὰ των καὶ αἱ γηθοσύναι των. Τὸ ἔργον του ἦτο τριττὸν νὰ ἐγείρῃ ζητήματα πρὸς ἔρευναν, νὰ ὑποβοηθήσῃ τὴν αὐξήσιν τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, νὰ ἐνθαρρύνῃ τὴν ἀρμονικὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἀνθρωπίνων λειτουργιῶν. Ἀπῆται οἱ κυβερνήται νὰ εἶνε φιλόσοφοι, ἀλλὰ μὴ λησμονῶμεν ὅτι ἀπῆται ἵνα ἕκαστος εἶνε κυβερνήτης ἑαυτοῦ, ἄλλως δὲν ἠγνῶει ὅτι στίφη ἀσώφων δὲν συναινοῦσι νὰ κυβερνῶνται ἀπὸ φιλοσόφους. Κατὰ τὸν Καρλάυλ, ἡ πλειονοψηφία τῆς πλειονοψηφίας ἀποτελεῖται ἀπὸ ἡλιθίους καὶ δὲν εἶνε δυνατὸν ἡλιθιοὶ νὰ στέρξωσι σοφοὺς κυβερνήτας. Τὸ πλατωνικὸν ἰδεῶδες εἶνε νὰ ἀρθῇ ὁ ἄνθρωπος ἐπέκεινα τοῦ κράτους τῆς Φύσεως, πείθων ἑαυτὸν ὅτι δυνατικῶς εἶνε θεός. Ἐκαστος ἡμῶν ἅμα ἀρχίσῃ νὰ αἰσθάνεται ὅτι εἶνε “ἐν τῷ κόσμῳ, ἀλλ' οὐκ ἐκ τοῦ κόσμου”, ἀναγεννᾶται καὶ δικαιούται νὰ καλῆται υἱὸς Θεοῦ. Ἐν τῇ ψυχῇ του ἐφεξῆς λάμπει τὸ φῶς ἐκεῖνο τὸ χαρμόσυνον τὸ ἐγγνώμενον ζωῆν καὶ σθένος ἀτελεύτητον. Τοῦτο διατυπώνει ἀκριβῶς ἡ ἐν τῷ Μένωνι ἀναπτυσσομένη θεωρία ὅτι ἕκαστος ἡμῶν γνωρίζει τὰ πάντα, μόνον ὅτι ἔχομεν λησμονήσει τὰ πλεῖστα, καὶ ὅτι ἡ τελεσφορωτέρα ἐκπαίδευσις εἶνε ἐκείνη ἣτις βοηθεῖ ἡμᾶς νὰ ἀναμνησθῶμεν ὅτι κατὰ βάθος γνωρίζομεν. Ἡ οὐρανία κατα-

γωγή μας ἀποκαλύπτεται ἡμῖν ὅταν γνησίως καὶ εἰλικρινῶς τὸ ἐπιζητήσωμεν, καὶ ἡ ἀποκάλυψις αὕτη φέρει τὴν ἀναγέννησιν ἡμῶν. Ἐν ὅσῳ δὲν τὸ ἐπιζητοῦμεν ἐξελισσόμεθα ἀπὸ τὸ ζώοφυτον, συνωδὰ πρὸς τὴν θεωρίαν τοῦ Δάρβιν, ἀλλ' ὁ ἐπὶ τῶν γραμμῶν αὐτῶν μόνων ἐξελισσόμενος ἄνθρωπος εἶνε ἀπλῶς φυσικὸς, ἦτοι ζωώδης καὶ θνητός. Ὑπερμέρωψ, ἦτοι θεῖος καὶ ἀθάνατος καθίσταται ἀφοῦ ἀναγεννηθῇ. Ἡ ἔρευνα τῆς ἐποχῆς μας τοιοῦτοτρόπως δεικνύει τὴν πλήρη ἀρμονίαν μεταξὺ τοῦ δαρβινισμοῦ καὶ τοῦ γνησίου Χριστιανισμοῦ. Ἐρμῆς ὁ Τρισμέγιστος ἀπαντῶν εἰς τὸν φιλέρευνον μαθητὴν του Θῶθ ἐρωτῶντα τίτιν τρόπον θὰ ἐγίνετο υἱὸς Θεοῦ λέγει “Πρέπει πρῶτον νὰ καταστήσῃς τοὺς στοχασμοὺς σου ξένους πρὸς τὸν κόσμον. Τότε ἡ ἐν σοὶ κοιμωμένη Σοφία θὰ δεχθῇ ὡς νυμφίου τὸν Λόγον καὶ ἐκ τοῦ γάμου αὐτοῦ θὰ προκύψῃ, ὡς ἐκ θαυμαστῆς συλλήψεως, νέος, ἀληθής, πλήρης ἄνθρωπος· κύριος, φαιδρός, ἀειθαλής, αὐτόφωτος, υἱὸς Θεοῦ”. Τὸ κήρυγμα τοῦ Πλάτωνος, ἡ μέθοδος Ἐρμού τοῦ Τρισμέγιστου, καὶ ὁ γνησίος Χριστιανισμὸς, ἐξαγγέλλουσι μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἀλήθειαν—τὴν ἀλήθειαν τοῦ ὑπερτέρου ὀρθολογισμοῦ τοῦ καθιστῶντος περιττοὺς τοὺς χθαμαλοὺς ὀρθολογισμοὺς τῶν ὑλοφρόνων ὅσῳ καὶ τοὺς παραλογισμοὺς τῶν μεσαιωνικῶν θεολόγων.

Τὰ προηγηθέντα κῆρα ἐν τῇ σειρᾷ ταύτῃ εἰσὶν: Ἡσίωδος (σελ 70), Πυθαγόρας (σελ 86), Ἐμπεδοκλῆς (σ. 101), Πλούταρχος (σ. 38), Χρυσόστομος (σ. 54).

ΤΑ ΗΘΙΚΑ ΗΜΩΝ ΕΠΙΠΛΑ.

Ποικίλα καὶ μικτὰ εἶνε τὰ συναισθήματα τοῦ καθημερινοῦ βίου. Μᾶς ἐπισκέπτονται συγκινήσεις ἄλλοτε ὀδυνηραὶ, ἄλλοτε τερπναί. Ἡ ἀντιζηλία, ἐπὶ παραδείγματι, τὸ μῖσος, ὁ θυμὸς. Καίτοι πάντοτε ὀδυνηρὰ εἰσὶ ταῦτα, δὲν εἶνε πάντοτε ἄχρηστα. Ὑπάρχουσι περιστάσεις, ἐν ὅσῳ ἡ κοινωμία εἶνε ἔκρυθμος ὡς εἶνε σήμερον, καθ' ἃς καὶ ἡ ἀντιζηλία εἶνε χρήσιμος εἰς τὰ συμφέροντά μας καὶ μᾶς βοηθεῖ ὅπως ὑποκρούσωμεν ἠτταν τινα ἢ ὑποσκελίσιν· ἀλλὰ ἀπὸ ἐγρηγόρσεως ὑπάρχει κίνδυνος νὰ μεταπέσῃ τις εἰς νοσηρὰν φιλυποψίαν· τότε γεννᾶται ἄχθος ἐν τῇ ψυχῇ μας καὶ διηνεκῆς φόβος ὅτι ἀντίπαλός τις τυγχάνει τῆς εὐμενείας, τῆς ἀγάπης, τῆς εὐδοκιμήσεως ἢς δικαιουμεθα ἡμεῖς. Ἐὰν τὸ ἄχθος αὐτὸ ἐξακολουθήσῃ ἐπὶ μακρόν, καταρρίπτει τὸν τόνον τοῦ νευρικοῦ συστήματος, μειοῖ τὴν δρᾶσιν τοῦ ἐγκεφάλου, καὶ ἐντεῦθεν ὄλας τὰς σωματικὰς λειτουργίας. “Ἀπὸ φόβου ἐχθροῦ ἐξελοῦ τὴν ψυχὴν μου” ἀνακράζει ὁ Δαβὶδ, ὁ δὲ Σαίξπηρας διὰ στόματος τοῦ Ἰάγου ὀνομάζει τὴν ἀντιζηλίαν “πρασινόφθαλμον τέρας χλευάζον τὸ θῦμα του ἀφοῦ τὸ ἀποστραγγίση πάσης ἰκμάδος.” Ἐν ἄλλαις λέξεσιν ἡ ἀντιζηλία καταβιβρώσκει τὸν

ἄνθρωπον, ἐκμυζᾷ τὴν ψυχὴν του καὶ εἶτα τὸν χλευάζει. Ἀλλαχοῦ ὁ Σαιξπήρος χαρακτηρίζει τὸ πάθος τοῦτο ὡς “φονικώτερον ὄδοντος λυσσῶντος κυνός”, καὶ “δαιμόνιον ὑφέρπον ὑπούλων καὶ σπείρον φρενήτιδα” ἐπίσης δὲ φοβερὰ εἶνε ἢ εἰκὼν αὐτοῦ οἷαν παρουσιάζει αὐτὴν ὁ Δάντης: *ecco la fiera colla coda aguzza che passa i monti e rompe muri ed armi!* Τὸ μῖσος ἐπίσης δύναται κάποτε νὰ χρησιμεύσῃ ἐνόσω ἐκδηλοῦται ὡς ἀγανάκτησις κατὰ τῆς κακίας. Ὁ μισῶν βδελύσσεται, ἀποστρέφεται, ἀπεχθάνεται, ἀποτροπιάζεται, μυσσάτεται. Καλῶς πράττει ἐὰν ἀντικείμενον τῶν συναισθημάτων του τούτων εἶνε ἢ ὑποκρισία, ἢ ἀνειλκρίνεια, ἢ ἀχαριστία, τὸ ψεῦδος, ἢ ὑπουλότης, ὁ δόλος, ἢ κρυψίνοια, ἢ σκληρότης, ἀλλὰ μεγάλως θὰ σφάλῃ ἐὰν διατίθεται οὕτω συστηματικῶς διότι θὰ κινδυνεύσῃ νὰ μισήσῃ ὄχι πλέον τὰς εἰρημένας κακίας, ἀλλὰ τοὺς ἐξ ἀδυναμίας ἢ ἀωρότητος ἐνόχους αὐτῶν θὰ πατάξῃ ὄχι τὴν νόσον ἀλλὰ τὸν νοσοῦντα! Ἡ παράκρουσις αὕτη εἰς ἣν τὸ κατὰ τῆς κακίας μῖσος κινδυνεύει νὰ μετατραπῇ δὲν βραδύνει νὰ παραβλάβῃ καὶ ἐξαχρειώσῃ τὰς ἴνας τοῦ ἐγκεφάλου καὶ νὰ ἐξαρθρώσῃ τὴν ἠθικὴν ὑγείαν ἀπαξ ἐπιτραπῇ ἢ, οὕτως εἰπεῖν, ἐπίπλωσις τῆς ἐσωτερικῆς ἡμῶν ὑποστάσεως διὰ τοῦ ἀχρειοτάτου αὐτοῦ ἐπίπλου. Ὁ ἐπιτρέψας τοιαύτην ἐπίπλωσιν ἢ πρέπει νὰ σπεύσῃ νὰ καθάρσῃ τὸ ἐσωτερικόν του ἀπὸ τῆς λύμης, ἀνακαινίζων ἄρδην τὴν ἠθικὴν αὐτοῦ ἐπίπλωσιν καὶ εἰσάγων ἠθικὸν ὄξυγόνον ἐν πάσῃ γωνίᾳ τῆς ὑποστάσεώς του, ἢ πρέπει νὰ μὴ ἐλπίζῃ νοῦν ὑγιᾶ ἐν σώματι ὑγιεῖ. Ὅπως ἐν οἴκηματι, καίπερ ἀπηλλαγμένον μiasματώδους ἀέρος, εἶνε ὡς ἐὰν μὴ ὑπῆρχεν ἐνόσω στερεῖται ἐπίπλων οὕτω καὶ ἡ ἐσωτερικὴ ἡμῶν ὑπόστασις, καίπερ ἀπηλλαγμένη δηλητηριωδῶν συναισθημάτων, εἶνε ὡς ἐὰν μὴ ὑπῆρχεν ἐνόσω στερεῖται στοχασμῶν. Ἄλλ’ οἱ στοχασμοὶ πρέπει νὰ εἶνε ὑγιεῖς, ὅπως τὰ ἐπιπλα τοῦ οἴκηματος πρέπει νὰ εἶνε καθαρὰ καὶ ἀναπαντικά. Ἐν ἄλλαις λέξεσι τὸ ἐσωτερικὸν ἦθος τοῦ ἀνθρώπου ἔχει ἀνάγκην καταλλήλου ἐπιπλώσεως, ὅπως καὶ τὸ ἐσωτερικὸν παντὸς οἴκηματος, ἄλλως ἢ ὑγεία χαλαροῦται καὶ ἡ ἀνθρωπίνη περιωπὴ καταρρέει. Ἐὰν ἐπιτρέψωμεν νὰ εἰσέλθῃ μiasματώδης ἀήρ εἰς τὰς οἰκίας μας, δὲν θὰ δυνάμεθα πλέον νὰ κατοικήσωμεν εἰς τοιοῦτον ἐσωτερικὸν μεμολυσμένον. Ἐὰν τὰ ἐπιπλα εἶνε εὐρωτιῶντα, ρικνὰ, ἢ ἀκάθαρτα, καθίστανται ἀσυμβίβαστα πρὸς τὴν ἡμετέραν ἄνεσιν. Καὶ ὁ ἐσωτερικὸς ἀνθρώπος ἀπατεῖ ἐπίσης ἀέρα ἀμόλυντον καὶ προσήκουσαν ἐπίπλωσιν ὃ ἐστὶ προσήκοντα αἰσθήματα, ἐντυπώσεις, εἰκόνας, στοχασμοὺς, συγκινήσεις. Ταῦτα πάντα εἰσάγονται διὰ τῶν πέντε πυλῶν ἃς ἀποτελοῦσι τὰ πέντε αἰσθητήρια. Ἡ καλὴ ἐπίπλωσις καὶ τὸ εὐάερον τοῦ ἐσωτερικοῦ ἀνθρώπου προάγει τὴν εὐεξίαν τῆς ἐνοικουήσεως ψυχῆς. Μία ἐκ τῶν

μεθόδων δι’ ἧν δύναται νὰ εἰσάγεται ἠθικὸν ὄξυγόνον εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς ὑποστάσεώς μας εἶνε ἢ νοημόνως ἐκλεγομένη ἀνάγνωσις. Δι’ αὐτῆς τῆς μεθόδου ἀποτινάσσεται ὁ κοινορτὸς ἐκ τῶν ἠθικῶν ἐπίπλων μας, διακρούεται ἢ λύμη ἢ ἐπικαθημένη ἐπ’ αὐτῶν. Ὁ Χρυσόστομος προσφυῶς ἐλέγχει τοὺς μὴ ἀναγινώσκοντας σοβαρὰ βιβλία ὡς ἀπείρως ἀξιωμαμπτοτέρους τῶν ἀμελούντων νὰ ἀποτινάσσωσι διὰ τῆς ψήκτρας τὰ φορέματά των, κατὰ συνέπειαν δὲ ἐτι ἀξιωμαμπτότεροι εἶνε οἱ ἀναγινώσκοντες βιβλία ὑπνωτίζοντα τὸν νοῦν καὶ ἐξεγείροντα τὸ ἀγενὲς μέρος τοῦ ἦθους. Ἡ ἠθικὴ ἡμῶν ὑπόστασις ὅταν δὲν εὐμοιρῇ ἀρίστης ἐπιπλώσεως ἐκφαυλίζεται, ἢ δὲ διανοητικὴ ἡμῶν ὑγεία κλονίζεται. Ἡ ἐπιρροὴ τῶν ἐντυπώσεων αἰτινὲς ὑποπίπτουσι καθημερινῶς εἰς τὴν ἀντίληψίν μας καὶ ἐγκαθίστανται εἰς τὸ ἐσωτερικόν μας διὰ τοῦ νευρικοῦ συστήματος ἔχει ὑπερτάτην σπουδαιότητα. Ταξειδεύει τις, φερ’ εἰπεῖν, διανύων μακρὰν πορείαν καὶ ἐκ διαλειμάτων ἀπαντᾷ θεάματα δυσάρεστα ἢ ἀλγεινὰ. Ἡ βλάβη δὲν εἶνε μεγάλη ἐνόσω τοῦτο συμβαίνει σπανίως, ἀλλ’ ἐὰν τις εἶνε ἠναγκασμένος νὰ βλέπῃ τὰ θεάματα ταῦτα ἐπὶ ἡμέρας καὶ ἐβδομίδας ἐξακολουθητικῶς, δυοῖν θάτερον ἢ πρέπει νὰ ἔχῃ ὑπέροχον δύναμιν θελήσεως ὥστε νὰ μὴ ἐπιτρέπῃ εἰς τὰς ἐξ αὐτῶν ἐντυπώσεις νὰ εἰσέρχονται εἰς τὸ ἐσωτερικόν του, ἢ θὰ δυσθυμήσῃ, θὰ καταβληθῇ ὑπὸ τὸ βάρος των, καὶ τὰ νεῦρα του θὰ πάθωσιν ἐπικινδύνως. Ὅμοιον τι εἶνε τὸ ταξείδιον τοῦ βίου. Αἱ ἐντυπώσεις καὶ τὰ συναισθήματα ὧν ἡ ἐπήρεια δύναται νὰ μειώσῃ τὴν ἠθικὴν ὑγείαν, δεόν ἀπαραιτήτως νὰ ἀποκλεισθῶσιν ἀπὸ τοῦ πνεύματός μας διὰ τοῦ βουλευτικοῦ σθένους. Τὸ ἐξῆς παράδειγμα θὰ εἰκονίσῃ τὸ νόημά μου. Εἰς τὸ ταξείδιον τοῦ βίου πολλάκις ἐπέρχεται ὀδύνη. Τὸ πρῶγμα εἶνε ἀναπόφευκτον, ἀλλ’ ἢ ὀδύνη ὑπονομεύει τὴν ὑγείαν. Κατὰ συνέπειαν δὲν πρέπει ἢ εἰσοδος νὰ ἐπιτραπῇ εἰς τοιοῦτον ἐχθρόν. Πρέπει νὰ μείνῃ αὐστηρῶς μακρὰν τῆς ἀκτίνος τοῦ νευρικοῦ μας συστήματος ἄλλως θὰ εἰσβάλλῃ καὶ θὰ ἐπιφέρει θραῦσιν. Δοκιμασίαι ἔρχονται εἰς πάντα ἄνθρωπον καὶ εἰσὶ δύο οἱ τρόποι καθ’ οὓς δύνασαι νὰ πολιτευθῆς ἀπέναντι αὐτῶν ἢ νὰ ἀρθῆς ὑπεράνω αὐτῶν διὰ τῆς θελήσεως, ἢ νὰ ἐνδιατρίψῃς μετ’ αὐτῶν—συζητήσῃς περὶ αὐτῶν—διατηρήσῃς αὐτὰς ἐν τῇ συναισθήσει σου διηνεκῶς. Μεγαλῆτερον σφάλμα δὲν δύνασαι νὰ πράξῃς, ἐὰν ἐκλέξῃς τὸν δεύτερον τρόπον. Ἐὰν ἀδυνατῆς νὰ κατισχύσῃς τῆς δοκιμασίας βεβουλευμένως καὶ ἀνευδότης, κατὰβαλε ἡρωϊκὴν προσπάθειαν νὰ τὴν λησμονήσῃς, ἀπόκλεισέ τὴν ἀποφασιστικῶς ὑπὸ τὴν ἐγκεφαλικὴν σφαῖραν σου.

Ἡ ἐρευνα τῆς ἀληθείας εἶνε ἀποχρῶν λόγος ὑπάρξεως τοῦ ἀνθρώπου. —Μέτερλιγκ.

Ἡ μελάνη τῶν λογογράφων εἶνε πολυτιμωτέρα τοῦ αἵματος τῶν μαρτύρων. —Μισάμεθ.

ΑΛΣΕΟΥΠΟΛΕΙΣ.

ΣΥΝΔΕΤΑΣΜΟΣ ΕΞΟΧΙΚΟΥ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΟΥ ΒΙΟΥ.
ΕΙΡΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΣ.

(Ἄρθρον πρῶτον).

Πρὸ ἐνὸς σχεδὸν ἑτοῦς ἡ ΕΡΕΥΝΑ ἐδημοσίευσεν ἄρθρον περὶ Συγχρόνου Πολιτισμοῦ, εὐρύτατα ἐκτιμηθὲν ἅτε δεικνὺν τὰς συγχρόνους τάσεις ἐξ ὧν δικαιούμεθα νὰ προσδοκῶμεν ἀνατολήν ὀλοσχερῶς νέου κοινωνικοῦ καθεστῶτος ἐν χρόνῳ οὐχὶ πολὺ ἀπέχοντι. Ὡς πηγὴ τῆς χαώδους καταστάσεως τοῦ συγχρόνου πολιτισμοῦ ἐστιγματίζεται ἐν τῷ ἄρθρῳ ἐκεῖνος ὁ ὑπάρχουσα διάζευξις μεταξὺ Γεωργίας καὶ Βιομηχανίας, καὶ ὡς μέσον πρὸς στείρευσιν τῆς πηγῆς ταύτης ὑπεδεικνύετο ἡ σύζευξις τῶν δύο τούτων τροφῶν τῆς Ἀνθρωπότητος. Ἰδιάζουσιν χαρὰν παρέχει ἡ ἡμῶν τὸ γεγονός ὅτι ἡ ζῶσα αὕτη ἰδέα ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον φαίνεται σαγηνεύουσα τὰς ὑπερτέρας διανοίας τῆς ἐποχῆς μας. Τὸ ἀμέσως ἐνώπιον ἡμῶν κείμενον πρόβλημα πρὸς λύσιν εἶνε νὰ εὐρεθῇ ἡ ἀσφαλεστέρα μέθοδος καὶ ἡ λυσιτελεστέρα τακτικὴ πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σωτηρίου τούτου συνδυασμοῦ μεταξὺ Γεωργίας καὶ Βιομηχανίας. Ὁ συνδυασμὸς οὗτος ἔσται οὐδὲν ἥττον ἢ συμφιλιώσις καὶ συμπαιγίσις τοῦ βίου τῶν πόλεων μετὰ τοῦ ἐξοχικοῦ βίου—κατόρθωμα ὑπερβαῖν ἐγγυηθῆ ἅπαξ διὰ παντὸς τὴν ὑγείαν, τὸν πλοῦτον, τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν εἰρήνην ἀπάντων. Ὅτι τὸ πρόβλημα εἶνε θεμελιώδες καὶ ὅτι ἡ λύσις του ἐπέγει, πάντες συμφωνοῦσιν, εἶνε δὲ λίαν εὐχάριστον ὅτι μεταξὺ τῶ νεμπράκτως ἀναγνωρίζοντων τὴν σοβαριότητα τοῦ προβλήματος εἰσὶ πᾶσι τῶν συντηρητικωτάτων στοιχείων τοῦ εὐρωπαϊκοῦ κόσμου. Ἀναγνωρίζεται δηλαδὴ σήμερον ὑπὸ πάντων, διατρανοῦται δὲ καὶ κηρύσσεται ἔργῳ ὑπὸ πολλῶν ὅτι ὁ βίος τῶν μεγαλουπόλεων ἀπειλεῖ νὰ καταστῇ ὁ τάφος τῆς βίωσις, τοῦ κάλλους, τῆς ἀρετῆς, τῆς νοημοσύνης καὶ τῆς ἐμπνεύσεως τοῦ ἔθνους, ὅτι αἱ μεγαλουπόλεις δὲν μεταρρυθμίζονται, ἀλλ' ἀπλούστατα πρέπει νὰ ἐγκαταλειφθῶσι καὶ ὅτι δεῖν νὰ γίνῃ κατάδηλον εἰς τὸν κόσμον ὅτι ἐπανερχόμενοι εἰς τὴν γῆν ἢ ἐγκατελείψαμεν χάριν τῶν μεγαλουπόλεων ἐπανερχόμεθα εἰς τὴν πηγὴν τῆς ὑγείας, τοῦ πλοῦτου, τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς εἰρήνης τῶν ἐθνῶν. Τὸ πρόβλημα ἔχει τρία μέρη ἀλληλένδετα καὶ ἀναπόσπαστα ἀπ' ἀλλήλων καὶ πᾶσα προσπάθεια πρὸς λύσιν αὐτοῦ πρέπει νὰ στρέφεται καὶ κατὰ τῶν τριῶν ταυτοχρόνως, ἄλλως ἢ λύσις τοῦ ἐνὸς ἀνευ τῶν ἄλλων εἶνε σισύφειον ἔργον. Τὰ τρία ταῦτα μέρη τοῦ προβλήματος εἶνε. 1. Ὁ συνωστισμὸς τῶν μεγαλουπόλεων. 2. Ἡ ἐγκατὰλειψις τῶν ἀγρῶν. 3. Ἡ ἀνεπάρκεια τῶν περὶ γαιοκτημοσύνης νόμων. Πρέπει καὶ τὰ τρία ταυτοχρόνως νὰ μελετηθῶσι. Νὰ διαγνωσθῇ καὶ νὰ ἀρθῇ ἡ αἰτία ἢ ἐπιφέρουσα τὸ πρῶτον. Νὰ ἐξευρεθῇ τελεσφάρος μέθοδος προλαμβάνουσα τὸ δεύτερον. Νὰ ἐπιδιωχθῶσι καὶ ἐπιτευχθῶσι νομοθετικαὶ ἐγγυήσεις γεωργικῆς ἀσφαλείας ὑπὲρ πάντων. Ἡ ταυτόχρονος διαρρυθμίσις τῶν τριῶν αὐτῶν κεφαλαίων τοῦ προβλήματος εἶνε ἐκείνουσα ἡν μέλη ἡμῶν περὶ τῆς σωτηρίας τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ ἀνθρωπίνου Γένους. Ἀπ' ἧς ἐποχῆς ὁ Πλάτων συνέλαβε καὶ ἐξήνεγκε τὴν ἰδέαν τῆς κοινωνικῆς μεταμορφώσεως αἱ εὐγενέστεραι διάνοιαι τοῦ κόσμου δὲν ἔπαυσαν ἀνησυχῶσαι νὰ εὕρωσι τὸν καταλληλότερον τρόπον πρὸς πραγμάτωσιν τοῦ πόθου τούτου. Σχέδια δὲν διευτυπώθησαν ἀπλῶς εἰς συγγράμματα, ἀλλὰ καὶ ἐμπράκτως ἐτέθησαν εἰς ἐφαρμογὴν κατ' ἀρχὰς μὲν ἐν τῇ ἀφελείᾳ πίστει ὅτι ἦσαν τέλεια καὶ ὅτι ἀφεύκτως θὰ ἦγον εἰς τὸ ποθούμενον, βραδύτερον δὲ ἀπλῶς δίκην πειραμάτων. Ἡ Ἀνθρωπότης πάντοτε ἐνδομύχως ἐδίψα ἀναγέννησιν καὶ βελτίωσιν, ἀλλ' οὐδέποτε μέχρι τοῦδε ἔγνω τὸν ἐπιστημονικὸν τρόπον τῆς ἱκανοποιήσεως τοῦ ὀρμεμψύτου τῆς. Δύναται τις εἰπεῖν ὅτι αἱ ἀποικίαι τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος εἶχον κατ' ἀρχὰς χαρακτῆρα πειράματος πρὸς κοινωνικὴν μεταβολὴν γινομένου ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς κυβερνή-

σεως. Ἐπίσης αἱ παντοῖαι ἀδελφότητες τοῦ παρελθόντος, αἱ ἑταιρεῖαι, αἱ θρησκείαι, τὰ μονιστήρια ἔχουσιν τὴν πηγὴν τῶν εἰς τὸν διακαῆ τούτον πόθον τῆς Ἀνθρωπότητος πρὸς ἀναγέννησιν. Ὁ πόθος δὲ αὐτὸς ὑπῆρξε πάντοτε τὸσφ κολοσσιαία δύναμις ὥστε καὶ τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς τὰ ἀπώτατα αἰσθανόμεθα ἕκαστος ἐξ ἡμῶν μέχρι σήμερον. Ἡλικία ὄντως θὰ εἶνε τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐὰν κατορθώσωμεν νὰ ζεύξωμεν κατὰ ἐπιστημονικὸν νόμον καὶ χρησιμοποιήσωμεν τὴν θαυματουργὸν ταύτην δύναμιν! Ὅσάκις καὶ ἡ ἐλαχίστη τῶν δυνάμεων τῆς φύσεως ἐζεύχθη ἐπιστημονικῶς καὶ ἐχρησιμοποιήθη ἐπῆλθε καταπληκτικὴ μεταβολὴ τῶν κοινωνικῶν συνθηκῶν ἐπὶ τὰ κρεῖσσω. Οἷα μεταβολή, φερ' εἰπεῖν, ἐπῆλθεν ἅμα ἐζεύχθη καὶ ἐχρησιμοποιήθη ἡ δύναμις τοῦ ἀτμοῦ! Ὁ ἀτμὸς ὑπῆρχε πάντοτε καὶ ἡ δύναμις του ἀνεγνωρίζετο, ἀλλὰ τὸ πρόβλημα ἦτο πῶς νὰ ζευχθῇ καὶ χρησιμοποιοθῇ πρὸς ἐκτέλεσιν μεγάλων ἔργων. Οὕτω καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὸν πόθον ὃν ἔχει πᾶς λαὸς πρὸς βελτίωσιν καὶ ἀνύψωσιν. Ὑπάρχει ἡ δύναμις του ἀναγνωρίζεται καὶ εἶνε τρομερὰ ὄντως δύναμις· ἀλλὰ τὸ πρόβλημα εἶνε πῶς νὰ ζευχθῇ καὶ χρησιμοποιοθῇ πρὸς ἐξασφάλισιν παμμεγίστων κατορθωμάτων κοινωνικῆς προόδου, ἀντὶ νὰ ἀφίνεται πρὸς ἐκμετάλλευσιν εἰς τὰ συμφεροντολογικὰ ἔνστικτα τῶν πολιτευομένων καὶ τῶν χρηματιστῶν. Τὸ νεώτερον φῶς τῆς ἐρεῦνης κατέδειξε ὅτι κλεῖς τοῦ προβλήματος εἶνε ἡ ἐγκατάστασις νέου τινος βιομηχανικοῦ συστήματος ἐπιτρέποντος ἵνα αἱ παραγωγικαὶ δυνάμεις τῆς κοινωνίας καὶ αἱ παραγωγικαὶ δυνάμεις τῆς φύσεως χρησιμοποιῶνται μετὰ μείζονος ἢ σήμερον τελεσφοριότητος καὶ ἵνα τὰ προϊόντα ἀπονέμονται εἰς πάντας δικαιοτέρως. Περὶ τούτου πάντες εἶνε ὁμόφωνοι, ἀλλ' ὅπως ἕκαστος ἐξ ἡμῶν εἶνε διφυῆς—κοινωνιστῆς ἀπ' ἐνός, ἀτομιστῆς ἀπ' ἑτέρου—οὕτω καὶ συλλήβδην οἱ μεταρρυθμισταὶ καὶ φιλόσοφοι διαρροῦνται εἰς δύο σχολάς, οἱ μὲν εἶνε κοινωνισταί, οἱ δὲ ἀτομισταί. Τὸ εὐδαίμων σύμπτωμα τῆς ἐποχῆς μας εἶνε ὅτι προκύπτει ἀπὸ τινῶν ἐτῶν τρίτη σχολὴ μεταρρυθμιστῶν συγκρινόντων ἀμφοτέρας τὰς ἄλλας, καὶ ἐκ τῶν ἐνεργειῶν τῆς σχολῆς ταύτης, ἧτις ἐδραεῖσθη ἀπὸ μὲν τὸν κοινωνισμὸν τὴν μεγάλην σύλληψιν τῆς κοινῆς συμπράξεως καὶ δημοτικῆς συμβιώσεως, ἀπὸ δὲ τὸν ἀτομισμὸν τὴν μεγάλην σύλληψιν τῆς αὐτοπεποιθήσεως καὶ αὐτοδημιουργίας, προανακρούεται εἰρηνικὴ μέθοδος πρὸς πραγματικὴν μεταρρυθμίσιν τοῦ ἀνθρωπίνου βίου. Ὁ πόθος πρὸς βελτίωσιν καὶ ἀνύψωσιν, τὸ ὀρμεμψύτον τοῦ κοινωνισμοῦ, τὸ ὀρμεμψύτον τοῦ ἀτομισμοῦ. Ταῦτα εἶνε τὰ τρία στοιχεῖα ἅτινα ὑπολογίζουσιν οἱ ἐυγέστεροι τῶν κοινωνικῶν ἀναμαρφωτῶν σήμερον. Οὐδὲν ἐξ αὐτῶν δύναται νὰ παροραθῇ ἄνευ κινδύνου ματαιώσεως πάσης ἀποκείρας. Ἡ πρὸ τινος συστάσα ἐν Λονδίῳ Ἑταιρεία πρὸς λύσιν τοῦ ἐν λόγω προβλήματος ἀνεγνώρισε τὴν ἀρχὴν τῆς συζεύξεως μεταξὺ Γεωργίας καὶ Βιομηχανίας ὡς πρῶτον βῆμα τῶν ἐργασιῶν τῆς. Τὴν δρᾶσιν τῆς Ἑταιρείας ταύτης προτίθεμαι διὰ τῶν ἀμέσως ἐπομένων δύο ἢ τριῶν ἀρθρῶν νὰ διεξηγήσω εἰς τοὺς ἀναγνώστους τῆς ΕΡΕΥΝΗΣ, διότι θεωρῶ αὐτὴν ἐν τῶν σπουδαιότερων ἐγχειρημάτων ἅτινα μέχρι τοῦδε σύμπραξις εὐλικρινῶν καὶ νοημόνων ἀνθρώπων ἀνέλαβε νὰ ἐπιτελέσῃ. Ἡ Ἑταιρεία αὕτη * περιλαμβάνει πλείστα ἐκ τῶν διασημωτέρων προσωπικοτήτων τοῦ ἀγγλικοῦ δημοσίου ἀνηκούσας εἰς τὴν ἀριστοκρατίαν, εἰς τὸν κλήρον, εἰς τὸν στρατὸν, εἰς τὴν Ἐπιστήμην, εἰς τὴν πολιτικὴν, εἰς τὰ Γράμματα, εἰς τὰς Τέχνας, εἰς τὴν δημοσιογραφίαν, καὶ σκοπὸς τῆς εἶνε νὰ κατορθώσῃ τὴν ἀνεγερσιν Ἀλσεούπολεων, πόλεων δηλαδὴ αἵτινες νὰ συνδυάζωσι μονίμως καὶ ἀσφαλῶς τὰ θέλητρα τοῦ ἀστικοῦ βίου μετὰ τῶν θελήτρων τοῦ ἐξοχικοῦ βίου ἀποσκορακίζουσαι πᾶν ὅτι ἀτερπές, ἀνάξιον ἢ ἐπικίνδυνον ἔχει ἐκάτερος. Πρὶν ὅμως συστήσῃ ἑταιρεία,

* Garden City Association, 77, Chancery Lane, London.

προηγήθη μακρά έρευνα και μελέτη. Τὰ κοινωνιολογικά πειράματα πάσης έποχής και χώρας έτέθησαν υπό την βίαν και έσταθμίσθησαν οι λόγοι της άποτυχίας εκάστου. Έμπειρογνώμονες παντός κλάδου, μηχανικοί και επιστήμονες συνδιασκέφθησαν, πολυετής δέ και πολλαπλή βιοτεχνική εργασία ειδικών συνειελέσθη πριν θεωρηθῆ ὁ καιρός ὄριμος πρὸς διενέργησιν τοῦ προκειμένου πειράματος τοῦ ἀσφαλῶς ἀποκλείοντος ὅλους τοὺς λόγους ὧν ἕνεκα ἀπέτυχον τὰ προηγηθέντα. Οἱ κορυφαῖοι τοῦ κινήματος πρὶν συνασπισθῶσιν ὡς Ἑταιρία και πρὶν διαχαράξωσιν ὀριστικὴν γραμμὴν δράσεως ἐπεδύθησαν ἐπίτηδες εἰς εἰδικὰς μελέτας, ἰδίως ὁ θαυμασιὸς ῥέκτης και θεμελιωτὴς τοῦ ὄλου σχεδίου κ. Ebenezer Howard ὁ συγγράψας τὸ περίπυστον ἤδη βιβλίον τοῦ Garden Cities of to-morrow : a peaceful path to real reform ἐν ᾧ ἐκτυλίσσεται ἡ σύλληψις και ἐπίδιωξις τοῦ μεγαλεπήβαλου σκοποῦ τούτου—ἡ δημιουργία δηλαδὴ τῶν Ἄλσεουπόλεων. Ἡ δρᾶξ αὐτὴ τῶν ἐρευνητῶν και ῥεκτῶν διετύπωσε τὸν ἐξῆς συλλογισμόν : Ἡ μεγαλοῦπολις ἀσκέι μαγνητικὴν ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ κόσμου. Ἐντεῦθεν ὁ συνωστισμὸς τῶν μυριάδων, ἡ ἀθλιότης και ὁ κίνδυνος. Εἶνε δυνατόν νὰ ἀφαιρέσωμεν τὴν μαγνητικὴν ταύτην δύναμιν ἀπὸ τὰς μεγαλοπόλεις ; Δὲν εἶνε δυνατόν πληρεὰν δημοσυρηθῆ ἀντιπερισπασμὸς τῆς ἔλξεως. Ἐὰν κατασκευασθῆ μετὰ πάσης τέχνης και ἐπιστήμης ἕτερος μαγνήτης ἰσχυρότερος τῆς μεγαλοπόλεως. Λοιπὸν ἐπὶ τὸ ἔργον. Ἄς ἐπιληφθῶμεν τῆς κατασκευῆς ἐνὸς ἀντιμαγνήτου, προεξασφαλιζομένων συνθηκῶν τοιούτων ὥστε τὸ νέον κέντρον τῆς ἔλξεως νὰ ἔχη ὅλα τὰ πλεονεκτήματα ἅτινα προσφέρει ἡ μεγαλοῦπολις, κανὲν δὲ τῶν μειονεκτημάτων της και ὅλα τὰ πλεονεκτήματα ἅτινα προσφέρει ὁ ἐξοχικὸς βίος, κανὲν δὲ τῶν μειονεκτημάτων του, Ὁ μαγνητισμὸς τῶν μεγαλοπόλεων ὑπολογίζεται ὅτι ἀσκέεται ἐν ἀναλογίᾳ ἐνὸς πρὸς πεντακόσια. Δηλαδὴ ἐν τετραγωνικῶν μίλλιον ἔλκει εἰς ἑαυτὸ κόσμον ἀνήκοντα εἰς πεντακόσια τετραγωνικὰ μίλλια. Ἐνὸσφ ὑπάρχει αὐτὸς ὁ μαγνητισμὸς τὰ πάντα εἶνε ὑπερτιμημένα ἐντὸς τοῦ ἐνὸς αὐτοῦ τετραγωνικοῦ μίλλιου, ἀλλ' ἂν ὁ μαγνητισμὸς ἐξουδετερωθῆ κατὰ προδιαγεγραμμένον ἐπὶ τούτῳ σχέδιον ἀποσοβαῖον πάντα κίνδυνον ἐπαναλήψεως τοῦ κακοῦ, τὰ πάντα ἐντὸς τοῦ ἐνὸς αὐτοῦ τετραγωνικοῦ μίλλιου θὰ χάσῃ τὴν ἀξίαν των. Ἐντούτοις ὁ ἀπαλλασσόμενος τῆς μαγνητικῆς ἐπηρείας φεύγει χωρὶς νὰ ἀπαλέση τίποτε, εὐρίσκει δὲ ὅτι θέλει εἰς τὸ μέρος ἔνθα ἀρμόζει νὰ ἔλκυσθῆ διότι ἐκεῖ ἔχει ληφθῆ ἀποχρῶσα πρόνοια ὥστε πᾶσα ὑπερτίμησις οἰασδὶποτε ἀξίας ἀπαλήγη εἰς ὄφελος τοῦ Συλλογικοῦ ὕπερ θὰ εἶνε ὁ μόνος νόμιμος ἰδιοκτῆτης τῆς γῆς. Προδήλως λοιπὸν τὸ νέον κέντρον τῆς ἔλξεως πρόκειται νὰ πηχθῆ ἐπὶ γεωργικῆς ἐκτάσεως ὑπὸ συνθήκας τοιαύτας ὥστε και γεωργικὸς νὰ ἐξακολουθῆσῃ ὧν ὁ χώρος και ἐνταυτῷ νὰ καταστῆ κατοικήσιμος ὡς πόλις με ὅλας τὰς τελειοποιήσεις τῆς Ἐπιστήμης. Οὕτω θὰ φυῆ ἡ πρώτη ἄλσεούπολις. Οὐδεὶς λόγος ὑπάρχει κωλύων τὴν ἐνέργειαν ταύτην. Ἀπαιτεῖται μόνον νὰ ἐξασφαλισθῆ ἡ ἀναγκαία γεωργικὴ ἔκτασις, και πρὸς τούτο δὲν ἀπαιτεῖται εἰμὴ ἡ ἐξεύρεσις ἐπαρκοῦς χρήματος πρὸς ἀγορὰν τῆς ἐκτάσεως. Διατὶ τάχα νὰ μὴ προσδοκῶμεν ἐπιτυχίαν εὐθὺς ὕστερον ; Ὅχι βεβαίως τὴν ἐπιούσαν, ἀλλὰ διὰ τῆς ἐπιμονῆς και ὑπομονῆς. Μονάρχαι ὡς Ἄλέξανδρος ὁ μέγας ἠδύνατο νὰ ἀνεγείρωσι πόλεις ἐν ῥῆπῃ ὀφθαλμοῦ διότι ἐφήρμοζον τὴν θέλησίν των διὰ τῆς βίας, ἀλλὰ αἱ ἄλσεουπόλεις ἵς θὰ ἐγείρη ὁ ἰσχυρὸς προαιώνιος πόθος ὀλοκλήρων λαῶν θὰ ἀνεγερθῶσι βραδέως μὲν ἀλλ' ἀσφαλῶς. Ἄλλως ἡ ἀνέγερσις ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν μῆς ἄλσεουπόλεως δίκην πειράματος και προτύπου δὲν εἶνε ἀνυπερβλήτως δύσκολος. Τὰ ὕλικά πρὸς τούτο ἀφθονοῦσιν. Ἡ τάσις ὑπάρχει και αὐξάνει, οἱ δὲ νόες πρὸς συστηματοποίησιν τῆς τάσεως

και προσαρμοσεως τῶν ὕλικῶν ἀναφαίνονται κατ' ἔτος πολυαριθμότεροι και ἀρμυδιότεροι. Οἱ μοχλοί, τὰ ἐλατήρια, οἱ τροχοί, αἱ στρόφιγγες τῆς μηχανῆς εἶνε ὅλα ἔτοιμα ἄρτια και δεδοκιμασμένα. Ὑπολείπεται ἡ νόημων σύνδεσις αὐτῶν ἵνα ἡ μηχανὴ ἀρτισθῆ και λειτουργῆσῃ. Τὸ φάρμακον ἐντεῦθεν τὸ ἐπιζητούμενον πρὸς καταπολέμησιν τῆς νόσου τῆς ἐπιφερούσης τὸν συνωστισμὸν τῶν πόλεων και τὴν ἐρήμωσιν τῶν ἐξοχῶν δύναται νὰ ἐπιζητηθῆ ἐν ὅλῃ τῇ πίστει ὅτι θὰ εὐρεθῆ ἀφεύκτως, και κατὰ συνέπειαν ὁ ἀπαραίτητος διὰ πᾶσαν ἐπιζητησιν ζῆλος δύναται νὰ μείνῃ ἀπαραμειωτος μέχρις ἐπιτυχίας. Ματαιοπονία μόνον ὑφίσταται ὅταν ὁ ζῆλος δὲν εἶνε ἐπαρκῆς, ἀλλ' ὅταν ὁ πόθος ζωογονῆ τὴν προσδοκίαν και ἡ προσδοκία ζωογονῆ τὸν ζῆλον, ἡ ἐπιτυχία εἶνε ἀφεύκτως. Οὐδὲν σημαίνει ἂν ἄλλα προγενέστερα πειράματα ἀπέτυχον. Αἱ ἀποτυχίαι εἶνε βαθμίδες ἄγουσαι πρὸς τὴν ἐπιτυχίαν, ἀρκεῖ νὰ μετατρέπωνται τὰ σφάλματα εἰς διδάγματα. Τούτο ἀκριβῶς ἔγνω νὰ πράξῃ ἡ Πρὸς ἀνέγερσιν ἄλσεουπόλεων Ἑταιρία. Ἐκτὸς τούτου εἰσὶ δύο μεγάλα γεγονότα ὑπὲρ τοῦ κινήματος. Πρῶτον τὰ δεινὰ ἐπακόλουθα τοῦ βίου ἐν ταῖς μεγαλοπόλεσιν εἶνε ὀφθαλμοφανῆ και πανθομολογούμενα. Δεύτερον πολλαὶ νεώτεραι βιομηχανίαι ἐκ λόγων αὐτοσυνητήσεως ἔχουσιν ἀνάγκην ἀναπεπταμένου χώρου και παρατηρεῖται σπασμωδικῆτις, ἀσυστηματοποίητος ἀποχώρησις πολλῶν ἐργοστασίων εἰς τοὺς ἀγρούς. Ἡ τάσις αὕτη εἶνε αὕτη καθ' ἑαυτὴν ἀντιπερισπασμὸς τις τοῦ ἀξιοβρηήτου βίου τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ τοῦ ἀγροῦ εἰς τὰς πόλεις, ἀλλ' εἶνε οὐσιώδες νὰ προσλάβῃ χαρακτῆρα συστηματικὸν και συμπρακτικόν. Κατὰ συνέπειαν μέρος τῆς τακτικῆς ἢ ἀκολουθεῖ ἡ Πρὸς ἀνέγερσιν ἄλσεουπόλεων Ἑταιρία, εἶνε νὰ στρέφεται πρὸς ἐργοστασιάρχας, βιομηχάνους, οἰκοδομητικὰς ἑταιρίας, συντεχνίας, ἐπὶ σκοπῷ διαπραγματεύσεως κοινῆς ἐνεργείας ἀπάντων πρὸς μετακείσιν εἰς τοὺς ἀγρούς. Οὕτως ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τῆς ἑταιρίας δύο γνωστοὶ ἐργοστασιάρχαι ὄχι μόνον μετέφερον ἤδη τὰς ἐργασίας των, ἀλλὰ και ὠργάνωσαν αὐτὰς οὕτως ὥστε νὰ εὐρεθῶσιν ἐν ἀρμονίᾳ πρὸς τὰς ἀρχὰς αἰτινες ἐμπνεύσει τὴν ἑταιρίαν ἡμᾶς ὡς δεῆσῃ νὰ χαρηθῆ παρ' αὐτοῖς σχέδιον ἄλσεουπόλεως. Οἱ δύο οὗτοι παγκοσμίου φήμης οἰκοὶ εἶνε οἱ Cadbury κατασκευασταὶ σοκολάτας, οἵτινες μετέθεσαν τὰς ἐργασίας των εἰς Bourneville πλησίον τῆς Διζερπούλης και οἱ Lever Brothers κατασκευασταὶ σάπωνος, μεταθέσαντες ἑαυτοὺς εἰς Port Sunlight ἔνθα και συνεκροτήθη τὸν παρελθόντα Ἰούλιον ἡ δευτέρα γενικὴ Συνέλευσις τῶν ἄλσεοπολιτῶν. Τὰ σποραδικὰ ταῦτα γεγονότα ὅμως δὲν ἀρκούσι νὰ ἐπίσχωσι τὴν βίον πρὸς τὰς μεγαλοπόλεις και ἐνύσφ ἐξακολουθεῖ, τὰ οἰκήματα τοῦ λαοῦ δὲν δύναται νὰ εἶνε ἡ μύπαρά, ἄθλια, ἀνθυγιεινὰ αὕτε εἶνε λογικόν ν' ἀνοικοδομῶνται ὑπὸ τὸ ὑπάρχον τῶν πόλεων σύστημα διότι ἡ τοιαύτη ἀνοικοδόμησις θὰ συνετέλει μᾶλλον εἰς ἐπαύξησιν τοῦ βίου ἐπιτείνουσα τὴν ἐλκτικὴν δύναμιν τῶν πόλεων. Τὸ ἐπεῖγον εἶνε νὰ μὴ ἀφεθῆ αὐτὸς ὁ βίου ἀκατάσχετος και νὰ ὀργανωθῆ ἀντιπερισπασμὸς ἐν ταῖς ἐξοχαῖς. Μακρὰ συνήθεια μᾶς ἔκαμε νὰ φανταζώμεθα ὅτι τὰ ἐργοστάσια εἶνε ἀνυπόστατα ἀπὸ τὰς μεγαλοπόλεις, ἀλλ' ἂν ὀλίγον σκεφθῶμεν θὰ ἀνακαλύψωμεν τὴν πλάνην τῆς ἐντυπώσεως ταύτης. Διατὶ ἄραγε πρέπει ἡ βιομηχανία νὰ λειτουργῆ ἐντὸς τῶν πόλεων ; Τί ἐστὶ βιομηχανία ; Βιομηχανίαν καλοῦμεν πάσης τῆς δράσεως ἐκείνας αἰτινες καταλήγουσιν εἰς τὴν παροχὴν τῶν χρεωδῶν τοῦ βίου εἰς τοὺς καταναλωτὰς. Καὶ τίνα εἶνε τὰ στοιχεῖα τῆς βιομηχανίας ; Κεφάλαιον Ὀργάνωσις, Ἐργασία, Κατανάλωσις. Πάντων τούτων ἡ λειτουργία δύναται νὰ γίνη ἐν συνδυασμῷ μετὰ τῶν γεωργικῶν δράσεων ἐν τοῖς ἀγροῖς, μετὰ μείζονος οἰκονομίας παρὰ ἐν ταῖς πόλεσιν. Τὰ θελγητὰ τότε τῆς ἐξοχουπόλεως θὰ εἶνε ἰσχυρό-

τερα τῶν θελημάτων τῆς ἐξοχῆς χωριστά, ἢ τῆς πόλεως χωριστά. Ὅ,τι εἶνε μονότονον, ἢ δυσάρεστον ἢ ἐπιζήμιον ἐτέρωθι ἐξουδεμεροῦται διὰ τῆς ἐπιμελοῦς διαρρυθμίσεως ἧτις θὰ ἀφορᾷ ἀκριβῶς εἰς τοῦτο. Ἡ κλεῖς δὲ ἢς θὰ λυθῆ τὸ πρόβλημα τῆς συστηματικῆς ἐξόδου τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ τὰς πόλεις εἰς τὰς ἐξοχὰς εἶνε ἡ πρυτανεύουσα κλεῖς ἧτις θὰ ἀγάγη εἰς τὴν λύσιν καὶ ὄλων τῶν ἄλλων προβλημάτων ἅτινα παρομαρτοῦσιν εἰς τὸ κύριον. Ἡ ἄμεσος ζωτικὴ μέριμνα τῆς Ἑταιρίας ἤδη εἶνε νὰ ἐξασφαλίσῃ καὶ χορηγήσῃ κυριότητα γεωργικῆς ἐκτάσεως 12,000 στρεμμάτων (τριῶν περίπου τετραγωνικῶν μιλίων) εἰς πληθυσμὸν 32,000 ψυχῶν ἀντὶ ἐτήσιας καταβολῆς 12 φράγκων κατ' ἄτομον διὰ τόκου καὶ χροαλώσιον τοῦ τιμήματος τῆς γῆς μέχρι ἀπουβέσεως τοῦ χρέους. Τοιοῦτοτρόπως ἄμα τῇ ἀγορᾷ τῆς γῆς ὁ λαὸς τῆς ἀλσεουπόλεως γίνεται κύριος αὐτῆς, καὶ ἡ κυριότης τῆς γῆς εἶνε τὸ θεμελιώδες διότι ἐκτὸς αὐτῆς πάντα τὰ ἄλλα εὐρισκόμενα καὶ παραγόμενα ἐπὶ τοῦ πλανήτου εἶνε ἐφήμερα. Ἡ γῆ εἶνε τὸ μόνον ὅπερ μένει εἰσαί. Ἄλλ' ὁ σκοπὸς τῆς ὑπάρξεως δὲν εἶνε νὰ βιώμεν ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἐξοχήν, οὔτε ἀφ' ἐτέρου ἀποκλειστικῶς εἰς τὰς πόλεις, ἀλλ' ἵνα βιώμεν κατὰ σύστημα συνδυάζον ἀμφότερα. Ἐκ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ σκοποῦ τούτου προέκυψεν ἡ σύλληψις τῆς Ἀλσεουπόλεως. Ἡ Ἀλσεούπολις θὰ συνενόη τὰ ἅνα στοιχεῖα, τὸ ἄρρεν καὶ τὸ θῆλυ, τουτέστι τὸ ἄλλος καὶ τὴν πόλιν. Ἡ ἐξοχὴ ἐμπνέει ἢ πόλις κατορθώνει. Τὸ προῖον τῆς συνενώσεως τῶν δύο τούτων στοιχείων θὰ εἶνε σῶος ἀνθρώπινος βίος, ἐνῶ ἡ διάζευξις αὐτῶν εἶνε παρὰ φύσιν. Ἡ πείρα καὶ ἡ ἔρευνα ἀποφαίνονται ὅτι ἡ σύζευξις αὐτῶν εἶνε ἐφικτή, ἡ δὲ ἀνέγερσις τῆς πρώτης ἀλσεουπόλεως θὰ δείξῃ τὸν δρόμον καὶ θὰ καταστήσῃ εὐκαλον τὴν ἀνέγερσιν καὶ ἄλλων. Μέγας τις σκοπὸς ὑποζωογονεῖ τὴν ἀνθρωπίνην ὑπαρξιν καὶ δὲν εἶνε δυνατὸν παρὰ νὰ θριαμβεύσῃ διότι φαίνεται κατισχύων τῶν πάντων ἀκόμη καὶ αὐτῆς τῆς ἰσχυρογνώμονος ἐμμονῆς μας εἰς τὰ ἔωλα. Ἡ λογικώτερα ἄρα ἡμῶν ἐνέργεια ὕπως συμ-πράξωμεν λυσitelῶς ὑπὲρ τοῦ θριάμβου τούτου εἶνε νὰ στραφῶμεν εἰς τὴν κατάληψιν καὶ χρησιμοποίησιν τῆς γῆς, ἧτις εἶνε ὁ μόνος μόνιμος πλοῦτος. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἐφήμερα εἶδη τοῦ πλοῦτος ἅτινα ἀνεξαιτήτως χορηγεῖ ἡ γῆ, ὀλίγον ἐνδιαφέρου-σιν. Ὅταν ἔχωμεν τὴν γῆν, ἔχομεν τὰ πάντα, ἀρκεῖ νὰ μὴ στερούμεθα χειρῶν καὶ ἐγκεφάλων. Εἰς εἰδικωτέραν διεξή-γησιν τῶν ἐργασιῶν, ἐπιτυχιῶν καὶ προόδων τῆς Πρὸς ἀνέγερσιν ἀλσεουπόλεως Ἑταιρίας θὰ προβῶ διὰ δευτέρου ἄρθρου δημοσιευθησομένου ἐν τῇ ΕΡΕΥΝῃ τοῦ Φεβρουαρίου.

ΥΠΟΘΗΚΑΙ ΚΑΙ ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ.

ΕΥΣΤΟΧΟΣ ΔΙΑΓΝΩΣΙΣ.

Ἀξιότιμε κύριε,—, ἀλλὰ περαίνω ἐπιστολὴν ὑπὲρ τὸ δέον ἐκταθεῖσαν καὶ ἀποτε-λοῦσαν κραυγὴν ὀδύνης ἐπὶ τῇ φορᾷ ἣν ἀπειλοῦσι νὰ λάβωσι τὰ τοῦ ἔθνους μας. Δὲν θὰ ἠγόμεν νὰ γράψω τόσα ἐὰν δὲν κατελαμβανόμεν ὑπὸ ἐν-θουσιασμοῦ ἀναγνοῦς τὴν ΕΡΕΥΝΑΝ καὶ ἰδὼν ἐν αὐτῇ τὴν ὑγιεινέραν ἀντίληψιν τῆς καταστάσεώς μας καὶ τὴν μόνην ἐλπίδα ἀναγεννήσεως. Ἡ εὐστοχος ὑμῶν διάγνωσις καὶ καυτηρίασις τοῦ ἀτασθάλου πατριωτισμοῦ εὐχομαι νὰ ἐντυπωθῆ εἰς τὴν ἀνατέλλουσαν γενεάν. Ὅντως οὐδὲν ὀλε-θριώτερον ὅπως καὶ οὐδὲν κωμικώτερον τοῦ ἐλλη-νικοῦ πατριωτισμοῦ. Αἰσθάνομαι ἐνδομύχως ὅτι ἔπεσεν εἰς ὑμᾶς ὁ εὐγενὴς κληρὸς νὰ καθο-δηγήσητε τὴν ἐλληνικὴν δημοσιογραφίαν καὶ τὴν

ἐλληνικὴν κοινωνίαν εἰς τὴν σταδιοδρομίαν ἧτις ἀναμένει τὸ γένος μας. Ἡ ΕΡΕΥΝΑ ἐγκαινίζει τὸν ὑγιᾶ τρόπον τοῦ σκέπτεσθαι καὶ θάσσον ἢ βρά-διον θὰ ἐπιβληθῆ ἀναποδράστως, καὶ θὰ κατορ-θώσῃ ὅ,τι αἱ μέχρι τοῦδε γενεαὶ τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος ἠστόχησαν νὰ κατορθώσωσιν. Ἡ ἀξία ἐπὶ καιρὸν ἀγνοεῖται, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἀναφαί-νεται καὶ δὲν ὑπάρχει ἀξία μεγαλητέρα τοῦ ἀγῶνος ὃν διεξάγετε μετὰ τόσης ἀφοσιώσεως, τόσης τόλμης καὶ τόσης δεξιότητος.

Garn-Cioara, Roumania.

Γέρον.

ΘΗΣΑΥΡΟΣ.

Κύριε ἐκδότα,—Θὰ εἶνε ἀπερίγραπτος ἡ χαρὴ μου ἐὰν δυνηθῶ νὰ κάμω δέκα συνδρομητὰς τῆς ΕΡΕΥΝΗΣ, ἐκ τῆς εὐδοώσεως τῆς ὁποίας πᾶς ἐχέ-φρων παρατηρητῆς προσδοκᾷ τὰ βέλτιστα διὰ τὸ μέλλον τῆς ἐν πολλοῖς ἰσυνέτου, ἀλλ' ἐν συνόλῳ ἀναξιοπαθούσης φυλῆς μας. Εἶνε λυπηρὸν ὅτι ὁ θησαυρὸς αὐτὸς δὲν ἐξεδόθη πρὸ εἰκοσαετίας. Τὰ τῆς πατρίδος μας θὰ ἦσαν πολὺ διάφορα σήμερον.

Abou-Kerkus, Egypt.

N. Σ.

ΕΡΓΟΝ ΧΑΛΕΠΟΝ.

Dear Sir,—I read ΕΡΕΥΝΑ with no very great difficulty, though it is fifteen years since I was learning Greek from Professor Blackie of Edin- burgh. I know the great struggle connected with the running of an English advanced paper, but the difficulties attached to a Greek journal of progressive aims must be appalling.

London.

Sylvanus.

ΠΕΡΙΕΧΕΙ ΙΔΕΑΣ.

Dear Drakoules,—Let me congratulate you; apart from the excellence of language, your magazine is quite or almost unique in possessing ideas. London.

R. G. A.

ΟΛΙΓΟΙ ΔΕΙΝ ΣΙΣΤΕΙΟΝ.

Dear Mr. Drakoules,—Let me take this oppor- tunity of saying how much I admire your pluck and industry in struggling so manfully with what must be an almost Sisyphean task.

London.

G. R. S. M.

ΝΥΣΤΕΙΣ ΤΟΙΣ ΒΑΣΙΛΕΥΣΙ.

My dear friend,—Kings and peasants all ought —who can read—to benefit by your unique pro- duction offered in this fine and benevolent spirit. I congratulate you much on being the means or medium of your country's upliftment and at such cost and struggle. I pray that all the good may be showered upon you for all you give so un- selfishly, and that you get the fullest share of honor due to your noble endeavour. . . . For you to be working like this, single handed, in your corner shows that there will be raised up prophets of the Truth everywhere in old world and new world; but the fact is the issues of the new mode of thought are far graver and wider than any of us can foresee; and even the elect 49 of the Academy are very much in the dark, while we only must see the dawn. London. Lady M.